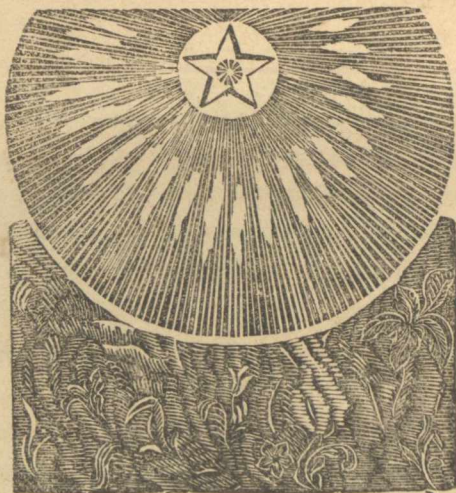

ΑΣΤΡΟΝ
THE
ΑΝΑΤΟΛΗΣ,
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΥΠΟ
N. ΑΙΒΑΖΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Η'.

Δεκέμβριος.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

1844.

ΑΙ ΤΥΧΑΙ
ΤΟΥ
ΑΣΤΡΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Τ Ο Υ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ.

Γράφομεν, καὶ ἡ καρδία ἡμῶν συντρίβεται· γράφομεν, καὶ ἡ χεὶρ ἡμῶν ἀπὸ συναίσθησιν τρέμει· ἀποτρόπαιον καὶ ζοφερὸν συμβᾶν μέλλει νὰ σκοτοδιιάσῃ ἐντὸς ὀλίγου τὸν μεγαλοπρεπῆ ὀρίζοντα τῆς Ἀνατολῆς· ἐσήμανεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν δεδεμένος ὁ ἀδέσμευτος λόγος, αἰχμάλωτος ἡ Ἑλληνικὴ διάνοια μέλλει ἐντὸς τοῦ στενωτάτου γεωγραφικοῦ κύκλου τῆς νὰ δεσμευθῇ! . . . ἀγρία νύξ φρίκης καὶ αἵσχους ἄς συγκαλύψῃ τὰ ἀποτρόπαια φάσματα τοῦ ἄδου, τοὺς διώκτας τῶν φώτων καὶ τῆς ἐλευθερίας, αὐτοὺς τοὺς προδότας τῶν κοινωνιῶν! . . . οὕτως αἰώνιον ἢ ἀξιοδάκρυτος γῆ ὑπήρξε θῦμα· εἰς αἰώνιον ἐκυλίσθη σκότος . . . : ἕως πότε ἄρα ἡ ἀνείκαστος αὕτη μακροθυμία τοῦ Θεοῦ!

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Β'. φυλλαδίου, τὸ Ἄστρον τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὸν ἕξω κόσμον δὲν ἐφάνη. Πανταχόθεν οἱ φιλόμουσοι ὁμογενεῖς καὶ ἄλλοθηνεῖς, οἱ ἐνθερμοὶ ζηλωταὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου, ἐξέφρασαν εὐγενῶς τὴν λύπην των

διὰ τὴν βραδύτητά του, καὶ τὴν ἀνησυχίαν των, ὅτι ἴσως ἔπαυσεν, ὡς ὁ λόγος ἐκ σκοτεινῆς ραδιουργίας διεσπάρη.

Εἶχον δίκαιον νὰ ἀνησυχήσωσι, διότι πολλοὶ κατὰ καιροὺς λαοπλάνοι ἐμπορεύθησαν τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τῶν φιλομουσῶν καὶ μεγαλοπραγμῶν Πολιτῶν. Εἶχον δίκαιον νὰ ἀνησυχήσωσι, διότι ἀπὸ τοῦ Ε'. Φυλλαδίου τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου, Ποῦ εἶναι τὸ Σ'. φυλλάδιον τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός; Ποῦ εἶναι τὸ Ζ'. τοῦ Νοεμβρίου; ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ δὲν ἐγνωρίζομεν ἄχρι τινός τι περισσότερον· καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ εἰς τὴν αὐτὴν εὐρέθημεν λύπην καὶ ἀπορίαν ἢ σειρὰ τοῦ συγγράμματος παρεδόθη ἐγκαίρως εἰς τὰ πιεστήρια, καὶ εἰς τὸ Ζ'. μάλιστα φυλλάδιον, πρὸς ἀπόκρουσιν πάσης ραδιουργίας, ἐδίδομεν τὴν θετικὴν ἀγγελίαν, ὅτι τὸ σύγγραμμα δὲν ἐμελλεν, οὐδὲ μέλλει ἐνόσφ ζῶμεν, νὰ παύσῃ· ἀλλὰ, ἵ διατί ἐβράδυνε; διατί ἄχρις ὥρας δὲν ἐφάνη;

Ἔ, συμπολίται! ἐνθυμηθῆτε, ὅτι τὸ ἄθῶν τοῦτο σύγγραμμα προσεβλήθη εἰς τὸ Α'. φυλλάδιον αὐτοῦ, πρὶν εἰσέτι τότε ἰδῆ τὸ φῶς· διαπραγματευόμενον περὶ οὐσιωδῶν κοινωνικῶν ἀντικειμένων, δὲν ἦτον ἀμφιβολία, ὅτι ἐμελλε νὰ ἀποκτήσῃ διώκτας, τοὺς ἐχθροὺς τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας καὶ εὐδαιμονίας· οἱ διωγμοί, αἱ ἀγενεῖς καθ' ἡμῶν ὕβρεις, αἱ δυσφημίαι καὶ παντὸς εἴδους ραδιουργία δὲν ἔπαυσαν ἀπὸ τοῦ νὰ τὸ καταπολεμῶσιν· ἀλλ' ὅλα ταῦτα τὰ ἀνανδρα κτυπήματα δὲν ἴσχυσαν οὐδὲ τὸν εὐγενῆ ζῆλον τοῦ Κοινοῦ, οὐδὲ τὴν ἀφοσίωσιν ἡμῶν νὰ ἀποδειλιάσωσιν, ἐκτὸς τῶν ὑλικῶν ζημιῶν, ἀς μᾶς προξενούσι καθεκάστην.

Ὁ Τυπογράφος Κ. Ἀντωνιάδης, εἰς ὃν ἀνετέθη ἡ τύπῳσις καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ συγγράμματος, ἦτο κατὰ δυστυχίαν μαυροκορδατικός· τὸν ἐθεωρούσαμεν ὡς ἐργολάβον τίμιον· ἀλλ' αὐχῶς καὶ οἱ ἐργολάβοι ἀναμιγνύονται εἰς τὰς πολιτικὰς πλε-

κτάνας. ἔδειξε λοιπὸν πλήρη κακὴν πίστιν, μαύρην ἐπιβουλήν· 100 φυλλάδια ἐκ τοῦ Ε'. φυλλαδίου δὲν ἔδωκεν ὅπου παραγγέλλη παρ' ἡμῶν· μικρὸν μέρος τοῦ Σ'. φυλλαδίου μόλις ἐσχάτως ἔστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ διὰ τοιαύτης συνεννοήσεως, ὥστε ἅμα φθάσαν κατεσχέθη· τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ Σ'. καὶ τὸ Ζ'. φυλλάδιον, οὐδὲ ἐφάνη πλέον, ἐκτὸς γραφῆς τινός, ἣτις ὑπεδείκνυε τὴν ἐπιβουλήν καὶ τὴν ἀπιστίαν.

Τὸ Σ'. φυλλάδιον διεπραγματεύετο περὶ σημαντικοῦ τινός Ἐθνικοῦ ἀντικειμένου, περὶ συνθήκης· ἡ ἀνάγνωσις του θέλει δώσει εἰς τὸ Κοινὸν νὰ ἐννοήσῃ τὸ αἷτιον τῆς αἰσχρᾶς ταύτης ἐναντίον τοῦ συγγράμματος ἐπιβουλῆς· ἀμφιβάλλομεν μάλιστα, ἂν διενεμήθη καὶ ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους εἰς ὅλους τοὺς συνδρομητὰς ἡμῶν. Πρὸς δὲ τὸ ἐξωτερικόν, τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἄλλο βασίλειον, εἶναι βασίλειον τοῦ Μαυροκορδάτου, καὶ εἰς τὸ βασίλειον αὐτὸ δὲν εἶναι δεκτὰ τὰ ἔθνικὰ συγγράματα, αἱ Ἐθνικαὶ ἐφημερίδες.

Ἔπεσαν, εἶπον, ὁ Μαυροκορδάτος· ἔπεσαν εἰς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ τὸ ἐξωτερικόν βασίλειόν του διαμένει, ἢ δὲ Ἑλλὰς κοιμᾶται· οἱ ὑπουργοί, ὁ τύπος, ἐβυθίσθησαν εἰς τὰς ἔριδας καὶ τὰς ραδιουργίας περὶ βουλευτικῆς πλειονοψηφίας· οὕτω τὸ πάλαι ἐφιλονέικον ἐντὸς τῆς Καθέδρας ἄλλοι περὶ Θρησκείας, ἕωσού ὁ Πορθητῆς ἐφθασε πρὸ τῶν πυλῶν τῆς Πόλεως.

Καταπολεμεῖ ὁ Μαυροκορδάτος τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, τὴν καταπολεμεῖ καὶ τὴν ἐξυβρίζει ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, τὴν καταπολεμεῖ ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν· τὴν ὑπαρξίν της ἀπανταχόθεν καταπολεμεῖ, καὶ ἡ Ἑλλὰς κοιμᾶται· αὐτὴ ἡ ἴδια ἀφίνει μάλιστα εἰς χεῖράς του τὰ φονικὰ ὄπλα. . . ἵ Τί ἐπράξατε πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Πατρίδος, πρὸς σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος

Ἵπουργοὶ τῆς Ϛ'. Αὐγούστου, Ἕλληνας Ἵπουργοί; ἀφήσατε ὡς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπηγμένους τοὺς αἵματοσταγαεῖς ὄνειχάς του εἰς τὰ τετραυματισμένα σπλάγγνα τῆς Πατρίδος, διητήρησατε πρὸς ἐξόντωσιν τῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων ἄθικτον τὸ ἐξωτερικὸν βασίλειόν του· ἡ δὲ Πατρίς εἰς μάτην κραυγάζει καὶ σακρῦει σπαραττομένη . . . τὰ πλάγια καὶ ἀτελεῖ μέτρα ὑπῆρξαν πάντοτε ὀλεθριώτερα εἰς τὰ ἔθνη, παρὰ μίαν αἱματηρὰν ἀναρχίαν, ἢ σιδηρὰν τινα δυναστείαν· ἔχοντες νὰ κάμετε μὲ ἀσυνείδητον καὶ ἀκοίμητον ἔχθρὸν παίζετε, νομίζετε, καὶ ἐπαναπαύεσθε εἰς τὰς ὑπουργικὰς καὶ βουλευτικὰς δάφνας σας· ἀλλ' εἴθε νὰ ψευσθῶμεν ταχέως θέλετε ἰδῆ τὰ θλιβερὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀμεριμνομερίμου διαγωγῆς σας ταύτης.

Ὅτε ὁ Μαυροκορδάτος διὰ τῆς Ἀγγλικῆς Ἀντιβασιλείας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ ἔθνους, διὰ νὰ στερεώσῃ τὴν διηνεκῆ καὶ ἀποκλειστικὴν δυναστείαν, ἣν ὠνειρεύθη πάντοτε ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου, ἐκάλυψε διὰ μιᾶς ἀπὸ τὰ σμήνη τῆς συμμορίας του ὄχι μόνον τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους, ἀλλ' ὡσεπιτοπλεῖστον καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπίσης. Ἐναλλάξ δὲ οἱ στρατηγοὶ τῆς Πατρίδος ἐσύρθησαν εἰς τὰ δεσμοτῆρια καὶ εἰς τὴν λαιμητόμον, οἱ δὲ πολιτικοὶ αὐτῆς ἄνδρες ἐξωρίσθησαν ἐκτὸς τοῦ Κράτους, καὶ ἄλλοι ὑπέστησαν ἐσωτερικῶς διωγμὸν αἰώνιον.

Ἐκτοτε ἡ δυναστεία αὕτη διαμένει· ἔκτοτε διὰ τινων ὀργάνων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὸ πνεῦμα τοῦ ἔξω κόσμου ὡς πρὸς τὰ ἀληθῆ τοῦ ἔθνους συμφέροντα ἐπλανήθη. Ἐκτοτε οἱ μαυροκορδατικοὶ κατὰ τοῦ ἔθνους λίβελλοι μαινοῦσι τὴν Ἀνατολήν, αἱ δὲ ἔθνικαί ἐφημερίδες, τὰ ἔθνικὰ συγγράμματα, τὰ ἔθνικὰ συμφέροντα καταπολεμοῦνται. Ἴδετε τὴν ὑβρίζουσαν Σμύρνην· ἐμφωλεύων εἰς αὐτὴν μαυροκορδατικὸς ἐγκληματίας,

οἷος ὁ Πρόξενος Θ. Ξένος, ἦτο ἐπόμενον νὰ ἐπιφέρῃ τοιαύτην ἠθικὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος διαστροφὴν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ὠραιῦ ἐκείνου τόπου. Πόσον δὲν εἶναι λυπηρὸν! ἡ ὁμογενὴς καὶ πεπολισμένη κοινωνία ἐκείνη νὰ ἐκπέμπῃ ἀπὸ τὰ θελκτικὰ παράλια τῆς τοιαύτης βλασφημίας, τοιαύτας ἀγενεῖς ὕβρεις ἐναντίον τῆς ἱεραῆς καὶ κλεινῆς αὐτῆς Μητροπόλεως!
α Ἀδελφοί! Ἴωνες, ἐχάραττεν ἐπὶ τῶν παραλλίων λίθων κατὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος ὁ Θεμιστοκλῆς, ἐντροπή σας νὰ καταπολεμητε τοὺς ἀδελφούς σας . . . ! » Ποῖος κακὸς δαίμων τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους κάμνει νὰ συμπίπτωσιν ἀπὸ αἰῶνας εἰς αἰῶνας ὁμοίαι λυπηραὶ καὶ ἀναξιοπρεπεῖς περιστάσεις!

Χάριν πολλῶν αἰτιῶν ἀπέχομεν ἀπὸ τοῦ ν' ἀναπτύξωμεν τὴν καταχθόνιον ῥαδιουργίαν, ἣτις ἔκαμε ν' ἀναβληθῶσιν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ δύο προηγούμενα φυλλάδια· σπεύδομεν δὲ μόνον νὰ ἐκδώσωμεν τὸ Η'. φυλλάδιον τοῦ Δεκεμβρίου διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν σειρὰν μας, καὶ οἱ φιλόμουσοι συνδρομηταί μας, ρεσυμζόμενοι καλοκαθάτως τὴν λύπην μας διὰ τὴν βραδύτητα τῶν προηγούμενων αὐτῶν, θέλουσιν ὑπομείνει· οἱ φιλογενεῖς συνδρομηταί μας δὲν χάνουσι τίποτε, εἰ μὴ μικρὰν ὑπομονήν· οἱ διῶνται τοῦ συγγράμματός μας δεικνύουσι μεγάλην ἀφροσύνην· ὁ λόγος δὲν δυσμεύεται· ἡ ἀνθρωπίνῃ διάνοια, ὅσῳ πλέον στενοχωρεῖται, καταπολεμεῖται, τοσοῦτον πλέον καθίσταται γονιμωτέρα, φοβερωτέρα· ἂν ἐντὸς τῶν ἡμερῶν τούτων δὲν μᾶς ἀποδοθῶσι, θέλομεν τὰ ἀνατυπώσει, διαμαρτυρόμενοι ἐναντίον τῶν αἰτιῶν, τοὺς ὁποίους εἴθε ἡ θεία δίκη νὰ τιμωρήσῃ, καὶ νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ὄλους τοὺς ἐχθροὺς τῶν κοινωφελῶν ἔργων, διὰ νὰ μὴν ἀντιπερισπᾶται ἀπὸ τὴν μεγάλην καὶ προοδευτικὴν πορείαν του τὸ πολυπαλὸς ἀνθρώπινον γένος!

Η
ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
ΤΟΥ
ΜΕΤΕΡΝΙΚ.

Ἡ Ἑλλάς, βουλευομένη περὶ τῆς Ἑλλάδος πάντοτε, δὲν ἔχει κἀνένα πολέμιον σκοπὸν κατὰ τῆς Τουρκίας· ἡ δὲ ἀσύ-
νετος καὶ ἐπίβουλος διακοίνωσις τοῦ Μέτερνιχ προσβάλλει ἀπο-
τόμως τὴν ανεξαρτησίαν ἔθνους, μὴ ὑποκειμένου εἰς τὴν κη-
δεμονίαν καμμιάς Δυνάμεως.

Ὁ περιοδικὸς τῆς Ἑλλάδος τύπος βλέπει ὅποια παρουσιάζονται ὡς ἡμέραι ὑψηλά καὶ μεγάλα χρέη νὰ ἐκπληρώσῃ, ὅποια γενικὰ καὶ σπουδαῖα ἀντικείμενα νὰ συζητήσῃ. Ὁ Ἑλληνικὸς τύπος ὤφειλε βεβαίως εἰς τὴν περίστασιν ταύτην νὰ ὑψώσῃ φωνὴν ἡγεμονικὴν, διὰ ν' ἀποκρούσῃ τὴν προφανῆ ταύτην καταπάτησιν τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, καὶ νὰ περιστείλῃ τέλος μίαν κακὴν ἔξιν, ἣτις ἔλαβε μὲν ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἀρχὴν τινὰ ἐκ μέρους των φιλικῶν Δυνάμεων κατ' ἀρχάς, δὲν ἔπρεπεν ὅμως νὰ ἐξακολουθῇ πλέον, οὔτε ἀπ' αὐτάς, πολὺ δὲ περισσότερον ἀπὸ Δυνάμεις ὑποδεεστέρας, Δυνάμεις, αἵτινες ὄχι μόνον δὲν χαίρουσι κανὲν δικαίωμα εἰς τὴν εὐνοίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἔχουσι ἀνοιξίει ὡς ἐκ τῶν προηγουμένων των εἰς τὰ σπλάγχνα του ἀπανθρώπους πληγὰς.

Καθὼς αἱ μεγάλαι ἀγαθοποιῖαι γεννῶσιν ἀναντιρρήτα δικαιώματα εἰς τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν εὐεργετουμένων ἔθνῶν, τοιοῦτοτρόπως αἱ στυγεραὶ μαιφονίαι καὶ τὰ μεγάλα

ἐδικήματα ἀφίηουσιν εἰς τὰς παθούσας κοινωνίας φρικωδεστάτην μνήμην, καὶ ἐμπνέουσιν εἰς αὐτὰς αἰώνιον ἀποστροφὴν κα μῖσος ἀδιάλλακτον κατὰ τῶν μαιφόνων ἀδικητῶν των.

Ἡ Αὐστρία, εἶναι ἡ Δύναμις ἐκείνη, ἣτις, ἐὰν ὁ ζοφερός δεσποτισμὸς δὲν εἶχε πνίξῃ εἰς αὐτὴν πᾶν αἶσθημα ἀνθρώπινον, ἔπρεπε νὰ ἐρυθριᾷ ἀπέναντι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους· εἶναι ἡ Δύναμις ἐκείνη, ἣτις, ἐχθρὰ ἀποτρόπαιος ἐν γένει τοῦ ἀνθρωπείου εἶδους, ὁμοιάζει, ὅτι δὲν ἔχει ὀρισμὸν ἄλλον, εἰμὴ τὴν κατάθλιψιν ὅλης τῆς γῆς, καὶ ἰδίως τῆς ἐςίας ταύτης τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀνάστασις ὑπῆρξε τρόπαιον ἀκτινοβόλον, τὸ ὅποιον ἤγειρεν ὁ οὐρανὸς πρὸς αἰώνιον ὄνειδος καὶ κατασχύνῃν τῆς μισοχρίστου καὶ μισανθρώπου ταύτης Δυνάμεως.

Εἶναι ἄρα τὰ αἰσθήματα ταῦτα τῆς Αὐστρίας, αἰσθήματα, τὰ ὅποια ἐμπνέει ἡ φιλανθρωπία, καὶ ἡ ὑγιῆς πολιτικὴ; εἶναι αἰσθήματα, τὰ ὅποια ἐμπνέει ὁ χριστιανισμὸς εἰς ἀνθρωπίνους ψυχὰς; εἶναι τοιαῦτα τὰ αἰσθήματα, ἅτινα, ἀπέναντι τῆς οὐρανίου ἠθικῆς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοῦ κοσμοσωτηρίου Πολιτισμοῦ, διεγείρει εἰς τὴν ψυχὴν τῆς ἀνθρωπότητος τὸ πνεῦμα τοῦ δυτικοῦ χριστιανισμοῦ; ἡ οἰκτρὰ διαγωγὴ τῆς Παπτικῆς κυβερνήσεως καὶ ἐκείνη τῆς Αὐστρίας ὑπῆρξε πάντοτε φρικώδης ἔκφρασις τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας!

Τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐγγράφομεν τὸ περὶ ΔΥΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑΣ ἄρθρον (α) τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔγραφε περὶ Ἑλλάδος αὐτὸ τὸ ὑπόμνημα ὁ Πρόξες, καὶ συνέταττε κατ' αὐτῆς ὁ Μέτερνιχ τὴν πρὸς τὰς Δυνάμεις ταύτην διακοίνωσίν του· ἡ ἀντιπαράθεσις τῶν ἰδεῶν αὕτη, καὶ ἡ σύγχρονος φωνή, ἣτις ἠγγέρη ἀπὸ τὰ ἐδάφη καὶ τῶν δύο ἐπικρατειῶν συνάμα, δει-

(α) ἴδε φυλ. Γ'· καὶ Δ'.

κνύει τὴν ἄβυσσον, ἥτις εἶναι ἠνεφγμένη μεταξὺ τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς, δεικνύει τὴν αἰώνιον καὶ θανατηφόρον πάλην, ἥτις ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ὑποκρύπτουσαν τὸ ν μωρὸν τῆς κατακτῆσεως πολιτικὸν σκοποῦ· ἐπιβεβαιῶν τέλος πάντων τὰς μεγάλας ἀλήθειαι, ας ἐξεφράσαμεν περὶ τῆς καταχθονίου διαγωγῆς τῆς Ῥώμης, τῆς Βαυαρίας, καὶ αὐτῆς τῆς Αὐστρίας ὡς πρὸς τὴν Ἀνατολήν καὶ ἰδίως ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Εἶπομεν εἰς τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο, ὅτι ὁ Μέτερνιχ εἶχεν ἀναγνωρίσει εἰς περίστασιν ἄλλην τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ στερεωθῇ Δυτικὴ δυναστεία, ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, καὶ εἶχεν ἐκφράσει θετικῶς τὴν ἀναλλοίωτον ἀλήθειαν ταύτην· ἀλλὰ τότε δὲν ἔστιλθεν ἀκόμη εἰς τὴν γῆν ταύτην ἡ καταφλεκτικὴ τοῦ Συντάγματος πυρὰ· δὲν ὑπῆρχε τὸ κοσμοσωτήριον τεσσαρακοστὸν αὐτοῦ ἄρθρον· ἦτο μακρὰν ὁ Μέτερνιχ, ὡς καὶ πᾶς μισέλλη γῆλος, ἀπὸ τοῦ νὰ ἰδεασθῇ, ὅτι ἔμελλε νὰ ἐκλάμψη ἡ καταπληκτικὴ νύξ τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου, ἥτις ἐξέπληξεν αὐτὸν, ὡς καὶ ἡ εἰκοστὴ πέμπτη τοῦ Μαρτίου· ἡ νέα φάσις τῆς Ἑλλάδος αὕτη, ἥτις ἐκλόνισεν ἐκ θεμελίων τὰς ἀπανθρώπους πολιτικὰς ἀρχὰς τῆς Αὐστρίας καὶ μέλλει μίαν ἡμέραν νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν νόθον ὑπαρξίν της, ἠνάγκασε τὸν Μέτερνιχ, ἐπιλελησμένον ἄλλως ἀπὸ τὸ γῆρας, νὰ κάμῃ εἰς τὸ τέρμα τοῦ διπλωματικοῦ σταδίου του βῆμα ἀσύνητον καὶ ἀπηλπισμένον, καὶ νὰ συνενώτῃ τὰ θανάσιμα, ἀλλ' ἀσθενῆ κτυπήματά του κατὰ τῆς Ἑλλάδος μὲ ἐκεῖνα τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Βαυαρίας, καὶ μὲ τὰ μαιφόνια κτυπήματα τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπονενομημένων ἐχθρῶν της.

Ἀφοῦ τὸ μαιφόνον Ἰπουργεῖον Μαυροκορδάτου ἐξέπνευσεν ἐν μέσῳ τῶν σφαγῶν καὶ τῶν σπαραγμῶν τῆς Πατρίδος, καὶ δὲν ὑπῆρχε πλέον διὰ νὰ καταστρέψῃ τὸ τεσσαρακοστὸν αὐτὸ

ἄρθρον, νὰ ματαιώσῃ τὴν λογοδοσίαν τῆς Βαυαρίας, νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν στερέωσιν τῆς Δυτικῆς δυναστείας ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, καὶ νὰ ἀνοίξῃ πορθμὸν τινα διὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς διάβασιν τῆς Ἀγγλίας. Ἀφοῦ αἱ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ὑπενεργούμεναι ἀπαιτήσεις τῶν δανείων ἐφάνησαν ἀνίσχυροι νὰ προκαλέσωσι τὰς ἐπεμβάσεις τῶν Δυνάμεων, καὶ διὰ τοιούτων καταστρεπτικῶν καὶ ὀλεθρῶν μέσων νὰ κατορθωθῇ βιαία ἡ ἀνάκλησις τούτου ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ τόπου· ἀφοῦ τέλος ἡ πρόδοσις τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος, ἀναπτυσσομένου ὀσημέραι, ὑπάγῃ νὰ ματαιώσῃ διὰ πικρὸς τὰς ἀποτροπαίους ἰδέαι καὶ τὰς ματαιὰς προσδοκίας καὶ αὐτῆς τῆς εἰς τὰ σπλάγγνα τῆς Ἑλλάδος ἐμφωλευούσης εἰσέτι ξενικῆς συμμορίας καὶ ὄλων τῶν ἐχθρῶν τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ· ἐχρειάσθη νὰ ἐπινοηθῇ καταχθόνιον καὶ σκανδαλωδέστατον πλᾶσμα καὶ ἐπιχείρημα ἄλλο, καὶ τοῦτο ἦτο τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πρόχως.

Τὸ διαβόητον ὑπόμνημα τοῦτο, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ πρὸς τὰς Δυνάμεις διακοίνωσις τοῦ Μέτερνιχ, συμφώνως δὲ καὶ ἡ Ἐφημερίς τῆς Αὐγούστης, διαλαμβάνουσιν, ὅτι οἱ Ἑλληγες ὄλοι ἐν γένει, τὰ δύο κόμματα πρὸ πάντων τὸ Γαλλικὸν καὶ Ῥωσικόν, καὶ οἱ δύο ἀρχηγοὶ αὐτῶν, καθὼς μέχρι τινὸς βαθμοῦ, καὶ τὸ ἀγγλικὸν κόμμα· ἐξαιρουμένου μόνου τοῦ Μαυροκορδάτου, ἐπιθυμοῦσι τὴν ἔκτασιν τῶν ὀρίων τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν Ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ἐνῶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα διαιροῦνται ἀνέκαθεν καὶ συγχρόνως, εἰς τοῦτο μόνον τείνουσιν οὕτως ὄλοι ἐκ συμφώνου ὕστερον ἀπὸ τὴν πολιτικὴν μεταβολὴν τοῦ Σεπτεμβρίου· ἐνῶ δὲ ἡ νέα κατάστασις τῆς Ἑλλάδος αὕτη ἀπειλεῖ τὴν Ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν, ἐπαπειλεῖ συγχρόνως καὶ ἐπιβουλεύεται καὶ τοῦ Ὄθωνος αὐτὴν τὴν Δυναστείαν τοιοτοτρόπως ὁ Μέτερνιχ, παριστάνων, ὅτι

ἡ πραγματοποιήσις τῶν φόβων τούτων θέλει διακινδυνεύσει τὴν Ἰσορροπίαν τῆς Εὐρώπης, προσκαλεῖ τὴν ἐπέμβασιν τῆς πενταπλῆς συμμαχίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν κατάργησιν τοῦ τессαρακοστοῦ ἄρθρου τοῦ συντάγματός της, καὶ προκαλεῖ τὰς ἐξηγήσεις τῶν Δυνάμεων ὡς πρὸς τὰ μέτρα, ἅτινα ἤθελον εἶσθαι ἱκανὰ ν' ἀναχαιτίσωσι τὴν ἐπίθεσιν ταύτην τῶν Ἑλλήνων, προσφέρει δὲ ἡ Αὐστρία ἑαυτὴν ἐτόιμην ν' ἀποστείλῃ, πρὸς τοὺς ἄλλοις, στρατὸν δέκα χιλιάδων ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν μεθορίων, ὅστις νὰ συντελέσῃ ἐκεῖθεν εἰς τῶν Ἑλλήνων τὸν περιορισμὸν, εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ εἰς τὴν σερέωσιν τῆς κινδυνευούσης Δυναστείας τοῦ βασιλέως Ὀθωνος.

Τοῦτο εἶναι τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πρόκες, αὕτη εἶναι ἡ διακοίνωσις τοῦ Μέτερνιχ. . . ρίπτων τις ὄξυδερκὲς ὄψωσὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ φαινομένου τούτου, καὶ σχίζων τὸν διαφανῆ ἴστων τῆς ἀφουδῆς διπλωματίας, ἀρκεῖ νὰ γνωρίζῃ τῆς Ἑλλάδος τὰ πράγματα ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ τὴν σειρὰν αὐτῶν πρὸ τινος καιροῦ, ἀνακαλύπτει ἐκ πρώτης ὄψεως τὸν φρικώδη συνδυασμὸν τοσούτων διαφόρων συμφερόντων, τεινόντων δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κτυπήματος εἰς ἓνα συγερὸν σκοπὸν τὴν ὑποδούλωσιν καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἑλλάδος· ἀνακαλύπτει, λέγομεν, τὸν σύνδυασμὸν τῆς Ῥώμης, τῆς Βαυαρίας, τῆς Αὐστρίας, Καὶ τοῦ μόνου ἔξαιρουμένου ἐκεῖνου ἀπὸ τὴν λεγομένην περιέκτασιν τῶν ὀρίων σύμπνοιαν ὄλων τῶν Ἑλλήνων!

Ἡ πράξις τοῦ Μέτερνιχ αὕτη συνέχεται μὲ τὴν ἄλυσιν τῶν κατὰ τῆς Ἑλλάδος προηγουμένων· ἡ Ῥώμη ἀνένδοτος ἀγωνίζεται δι' ὄλων τῶν μέσων πάντοτε ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τοῦ δυτικοῦ δόγματός της ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς· ἡ Βαυαρία ὑπὲρ τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς δυτικῆς δυναστείας της ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος· ἡ δὲ Αὐστρία, ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ πνίξῃ εἰς τὰ σπάργανά της τὴν περικαλλῆ ταύτην Ἄνασσαν τῆς ἐλευθερίας

τῶν λαῶν εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἀνεγεννᾶτο, τοῦλάχιστον ἀγωνίζεται νὰ τὴν διατηρῇ εἰς αἰώνιον τινα περιορισμὸν καὶ ὑποδούλωσιν ὑπὸ τὴν σιδηρὰν χεῖρα τῆς δυτικῆς δυναστείας· καὶ τέλος ὁ Μόνος ἔξαιρούμενος ἐκεῖνος, ὁ εἰσηγητῆς τῶν ζοφερῶν τούτων ιδεῶν ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς ἀνορθώσεώς του, προσφερόμενος ὡς τὸ κατάλληλον ὄργανον τῆς ἐπιτυχίας τῶν διαφόρων τούτων συμφερόντων, καὶ διὰ τοῦτο ἔξαιρούμενος παρὰ τῶν Αὐλῶν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μέσου ὄλων τῶν Ἑλλήνων.

Ὅλοι ἐνθυμοῦνται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Συνελεύσεως τὴν ὑπὸ τῆς Βαυαρίας ἀποστολὴν τοῦ Βαρλεστάιν εἰς Λονδίνον, σκοπὸν ἔχουσαν τὸν περιορισμὸν τῶν Ἑθνικῶν τῆς Ἑλλάδος ἐλευθεριῶν, καὶ ἰδίως τὴν ἀνατροπὴν τοῦ τессαρακοστοῦ ἄρθρου τοῦ Συντάγματός της. Ἐνθυμεῖται ἐπίσης ὁ κόσμος ὄλος τὴν σκανδαλώδη συζήτησιν ἐκείνην τῶν βουλῶν τῆς Ἀγγλίας περὶ τῆς ἀνατροπῆς αὐτῆς τοῦ τессαρακοστοῦ τούτου ἄρθρου· καὶ δὲν ἀγνοεῖ κανεὶς, ποῖος ἐπρόδωσε τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος, στηρίξας τὴν ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας διαταχθεῖσαν σύστασιν τῆς ἰσοβίου Γερουσίας· Ποῖος καὶ διὰ λόγους ποίους ἐκλέχθημετὰ τὸ πέρας τῆς Συνελεύσεως Πρωθυπουργός· καὶ τέλος πάντων ποῖος ἐν διαστήματι πέντε μηνῶν κατέστησε τὴν Ἑλλάδα θέατρον τῶν τραγικωτέρων σκηνῶν, καὶ ἔθαψε τὴν γῆν της μὲ τὸ αἷμα ὀκτακοσίων Πολιτῶν, τοσούτων ἀξιοθρηνητῶν θυμάτων! καὶ ἂν ἡ ἀγανάκτησις λαοῦ ἀηληπισμένου δὲν ἤθελεν ἰσχύσει νὰ ἀφαρπάσῃ ἐν καιρῷ ἀπὸ τὰς αἰμορράντους χεῖράς του τὸ πηδάλιον τοῦ καταποντιζομένου ἔθνους, καὶ ἤθελεν ἄχρι σήμερον ἄγει καὶ φέρει τὰς βουλὰς, ἡ Ἀφρικὴ καὶ ἡ Ἀσία ἤθελον γέμει ἤδη ὑπὸ φεγάδων δυστυχῶν, τὸ αἷμα ἤθελε ρέει πανταχοῦ, καὶ ἡ Ἑλλάς, τετραυματισμένη καὶ ἀλυσσοδέτος, ἤθελε καταβαίνει εἰς τὸν τάφον!

Εἶχομεν ἀποφασίσει νὰ μὴ μολύνωμεν τὸν κάλαμόν μας πλέον, οὐδὲ τὰς ἀκοὰς τῶν ἀνθρώπων, μὲ τ' ἀποτρόπαια ὀνόματα τῶν ὀλετήρων τοῦ Ἔθνους· ἀλλ' ὅταν καθ' ἐκάστην παρουσιάζονται προδοσίαι νέαι, κίνδυνοι νέοι, ἡ καρδία ἡμῶν ἐπαναστατεῖ καὶ αἰσθημά τι ἀκατανίκητον μᾶς κάμνει νὰ ὑψώωμεν εἰς πάντα καιρὸν τὴν ἀσθενῆ φωνὴν ἡμῶν ὑπὲρ τῆς γλυκυτάτης ἡμῶν Πατρίδος, ἣτις δὲν εἶναι Πατρίς τῶν μαινότων αὐτὴν κακούργων τούτων.

Ὅς τις δὲν γνωρίζει κατὰ βάθος τῆς Ἑλλάδος τὰ πράγματα καὶ τοὺς χαρακτῆρας τῶν διαφόρων ἐν αὐτῇ προσώπων διστάζει νὰ ἀναγνωρίσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν ἀληθῆ πηγὴν τῆς νέας ταύτης προδοσίας· ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ ρίψῃ τις βλέμμα περιεργον ἐπὶ τοῦ παρελθόντος καὶ τῆς ἀλληλουχίας τῶν περιστασέων αὐτῶν, καὶ θέλει ἰδῆ ὅτι προβαίνει πασιδῆλος οἰκοθεν ἢ ἐνεξάντλητος αὐτῇ πηγῇ τῆς ἐπιβουλῆς καὶ τῆς προδοσίας. . .

Ἔτις ἀείποτε ἐπροσκάλεσε τὰς ξενικὰς ἐπεμβάσεις ἐπὶ τῆς Παρθένου ταύτης γῆς, καὶ τίς διὰ τῶν ξενικῶν τούτων ἐπεμβάσεων κατόρθωσε πάντοτε ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν Ἑλλήνων ὡς μάστιγ' νὰ ἐπιβληθῆ; Τίς ἀνέδειξε τὸν Τρικούπη καὶ τὸν Μαυροκορδάτον Ὑπουργοὺς ἐπὶ Καποδιστρίου; ἦτο τοῦ ἔθνους ἢ πρὸς αὐτοὺς ἐμπιστοσύνη, ἢ τοῦ Κυβερνήτου; Τίς ἀνέδειξεν ὑπουργοὺς τοὺς ἰδίους τούτους ἐπὶ ἀντιβασιλείας; ἦτο καὶ τότε ἡ εὐνοια τοῦ τόπου, εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐπρόκειτο ἡ ἐξόντωσις τοῦ ἐθνικοῦ στοιχείου; Τίς ἀνεκάλεσε κατὰ τὸ 1841 τὸν Μαυροκορδάτον; ἦτον ἄρα ὁ βασιλεὺς, τὸ ἔθνος; Τίς τὸν ἐπέβαλε μετὰ τὸ τέλος τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ ἔθνους! . . . Πανταχοῦ καὶ πάντοτε αἱ ἀγγλικαὶ, αἱ ξενικαὶ ἐπεμβάσεις, αἵτινες ἄλλον σκοπὸν δὲν ἔχουσιν, εἰμὴ τὴν νέκρωσιν, τὴν διάλυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου!

Ἔπεσον ἤδη, καὶ νέα τις αἰσχρὰ ἐπέμβασις ἐχρειάζετο διὰ

ν' ἀνεγερθῶσι πάλιν νὰ ἐπεμβῆ ἡ Ἀγγλία κατ' εὐθείαν: κα ἄσεμνον καὶ ἀπαίσιον εἰς τὸ στόμα τῆς Ἀγγλίας μόνον τῶν δαλείων ἢ ἀτελεσφόρητος ἀπαίτησις καὶ οἱ πάταγοι τῶν ὕβρεων καὶ τῶν ἀπειλῶν ἤρμοζον σήμερον· ἐχρειάζετο δεῦν πλάγιον καὶ πλέον καταχθόνιον μέσον ἄλλο. . . Ἐὔρον, εὔρον ἐκραύγασεν ἡ διπλωματικὴ εὐφυΐα, γόνιμος καὶ ἐν καιρῷ ἀπελ-
 ὀπισίας εἰς ἐπιβουλὰς καὶ σατανικὰς ἐπινοήσεις. . .

Ἀντηχᾶν ἰεῖς τ εἰ ἀκόμοκάς μας ἡ ἐνθουσιώδης δημηγορία, ἣν ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ὁ Κωλέττης, περὶ ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς· ἡ δημηγορία αὕτη ἦτον ἐκχειλίσαις Ἑθνικῶν αἰσθημάτων· ἀλλὰ, καὶ τοι ἀπαγγελθεῖσα εἰς στιγμὴν, καθ' ἣν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ πολυθρηλήτου Β'. ψηφίσματος ἐκείνου, καὶ ἦτο εἰς ἄκρον εὐνοϊκὴ ὡς πρὸς τὸν Μαυροκορδάτον, ὅς τις περιεῖρέετο ἀπὸ κρῦον ἰδρῶτα ἀγωνιζόμενος δι' ὄλων τῶν θεμιτῶν καὶ ἀθεμίτων μέσων ν' ἀποτρέψῃ αὐτὸ τὸ ψήφισμα, ὡς ἀποκλεῖον τὴν αἰσχρὰν συμμορίαν τοῦ ἀπὸ τὰ πράγματα τῆς Πατρίδος, μόνον τοῦτο αὕτη ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν ζοφερὰν διάνοιαν τούτου ὡς πολύτιμον δῶρημα τῆς τύχης, ὡς ὄπλον ἐπιβουλῆς καὶ βραδουργίας ἰσχυρὸν, τὸ ὅποιον ἐμελλε δολίως νὰ στρέψῃ πάραυτα κατὰ τοῦ ἰδίου Κωλέττη· κατὰ συνέπειαν ἡ δημηγορία αὕτη ἐχρωματίσθη εἰς τὰ ὄμματα τῆς διπλωματίας ὡς σκανδαλώδης ἐπικίνδυνος παραφορά, ὡς πολιτικὴ ἀσυνεσία ἀνδρὸς, ὅς τις, ἀντίζηλός του ὢν, ἠδύνατο μίαν ἡμέραν νὰ καθέξῃ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργείου καὶ νὰ φέρῃ εἰς ἀναστάτωσιν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Τουρκίαν, καὶ νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἰσορροπίαν· ἄρα τοιούτων αἰσθημάτων ἀνθρώπος δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ γείνη τῆς Ἑλλάδος Πρωθυπουργός, ἀλλ' αἱ ἡλιαὶ τοῦ Κράτους ἔπρεπε ν' ἀφιερῶσι διὰ παντὸς εἰς τὰς μαιφόνους χεῖρας τούτου τοῦ ἐξαιρουμένου

Μόνου, δε τις, στερημένος τοιούτων αισθημάτων και γυμνός πάσης εθνικής ιδέας ἠδύνατο νὰ συντελῆ συμφῶνως μετὴν Εὐρωπαϊκῆν διπλωματίαν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἰσορροπίας και εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῆς οἰκουμένης! Ἴδου ὄλος ὁ ζοφερός σκοπός, δι' ὃν διεβλήθη τότε ἡ δημογορία ἐκείνη· ἀλλὰ δὲν ἤρκει ἡ διαβολὴ αὕτη ἐνώπιον τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων μόνον· ἐπρέπε νὰ γείνη διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει σεμνοῦ γυναικαδέλφου και ἀντιπροσώπου του μὲ μελανώτερα ἔτι χρώματα και ἐνώπιον τῆς Ὑψηλῆς Πόρτας, και νὰ ἐμπνευσθῶσιν εἰς αὐτὴν τοσοῦτοι φόβοι, τσαῦται ἀνησυχίαι, και νὰ πρέλθωσι, φεῦ, αἱ πλέον λυπηραὶ συνέπειαι και δυστυχίαι!

Ἄλλὰ μόλις ἀνέλαβε τότε τὰς ἡγίας τοῦ Κράτους ὁ συνετός οὗτος διπλωμάτης, και ἡ γῆ ἐπανεπαύετο εἰς τὸ συντηρητικόν του πνεῦμα, και αἶφνης ὁ ἐπικίνδυνος ἐπαναστάτης, ἀχλαγωγῆσας ὁμοῦ μετὸ ἔθνος ὄλον, τὸ ἐπίσης ἐπαναστατικόν, ἐπικίνδυνον και ταραχῶδες, τὸν κρημνίζει και ἀναβαίνει αὐτὸς Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργείου . . . μέγα κακόν! τὸ ἐχέγγυον τῆς κοινῆς εἰρήνης ἔπεσεν· ὁ ὀρίζων τῆς Τουρκίας και τῆς Ἑλλάδος ἐθολώθη. και μεγάλη καταστροφὴ ἐπαπειλεῖ τὴν γῆν!

! Τί ἠδύνατο μετὰ τοιαύτην τρομερὰν πτώσιν νὰ ἀνεγείρη αὐτὸν πλέον; ποῖον μέσον ἠδύνατο νὰ ἐπινοηθῆ πρὸς ἀνθρώπωσίν του; ἐσωτερικῶς, καμμία ἐλπίς· τὸ ἔθνος αἱματοκυλισμένον διὰ τὰς ὀποίας ὑπέστη παρ' αὐτοῦ τρομερὰς σφαγὰς, πνέει ἐκδίκησιν και θέλει νὰ τὸν σπαράξῃ· ἡ δὲ Ἀγγλία εἶναι ἀρκετὰ συνετὴ διὰ νὰ θελήσῃ ν' ἀντιταχθῆ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν ὀρμὴν λαοῦ γενναίου, λαοῦ ὀργιζομένου . . . Εὐρεν, εὐρε λοιπόν, ἐνθυμήθη τὴν δημογορίαν ἐκείνην· αἱ περιστάσεις ἔρχονται πολὺ σύμφωνοι. ! Ποῖος εἶναι σήμερον τῆς Ἑλλάδος ὁ Πρωθυπουργός; εἶναι ἐκεῖνος, δε τις τὴν ἀπήγγειλεν· ἄρα σήμερον ὄλον τὸ ἔθνος, ἐξαιρουμένου τοῦ Μαυροκορδάτου Μόνου

συνομόττει κατὰ τῆς Τουρκίας και σκοπεῖ νὰ ἐκτείνῃ τὰ ὄρια ἐπὶ τῶν Ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν! . . . ἐπεμβάσεις ξένων λοιπόν. στρατοὶ αὐστριακοὶ, στόλοι ἀγγλικοὶ· κατασχέσεις τῶν Ἑλληνικῶν μεθοριῶν ἀποκλεισμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν λιμένων· κάτω τὸ Ὑπουργεῖον. κάτω ἡ σημαία ἡ Ἑλληνική· ἄς παύσῃ τὸ Σύνταγμα, ἄς καταστραφῇ ἡ Ἑλλάς, γαῖα μιχθήτω πυρ· ἀρκεῖ νὰ γενῆ Πρωθυπουργός ὁ Μαυροκορδάτος, ὁ συντηρητικὸς και εὐφύης οὗτος διπλωμάτης, ἀρκεῖ νὰ ἐπιβληθῆ ἐκ γένου εἰς τῶν Ἑλλήνων τὸν καταπληγωμένον τράχηλον οὗτος ὁ ἐξαιρουόμενος Μόνος! . . . Ἴδου ὄλον τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πρόκες Ἴδου ὄλη ἡ διακοίνωσις τοῦ Μέτερνιχ· Ἴδου ὄλη ἡ λύσις τοῦ παραδόξου φαινομένου, τοῦ καταπληκτικοῦ ζητήματος τούτου! . . . Φεῦ, γῆ δυστηχῆς! φεῦ, Τόπε ἐνδοξέ! φεῦ, Ποῖα ἤθη σήμερον Ποῖοι καιροὶ! . . . κατέστη ὑποπτος προδοσίας ὁ Πausanias, και ἡ μήτηρ του πρώτη ἔθεσε κατ' αὐτοῦ τὸν ἐπιτάφιον λίθον εἰς τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ. Φιλιππίζει ὁ Αἰσχύνης εἶπεν ὁ Δημοσθένης πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, και μόλις διεσώθη ὁ προδότης βήτωρ ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ διὰ τῆς ἀειφυγίας και σήμερον, ὅχι ἡ ξενίζουσα ἀπλῶς, ἀλλ' ἡ προδίδουσα καταφανῶς τὴν Πατρίδα, ἡ φαῦλη μαυροκορδατικὴ συμμορία, σκιρτᾷ παρρησία διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἐπεμβάσεις τῆς Αὐστρίας, ἐπιδεικνύει ἐν πλήρῃ ἀναισχυντία τὰς δυσμενεῖς ἐκφράσεις, και τὰς ὕβρεις, και τὰς ἀπειλὰς τοῦ Ἀθεοδῆνου και τοῦ Ἀγγλικοῦ τύπου κατὰ τῆς Ἑλλάδος· ἔχει στημένα ἀγγλικά πειστήρια ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἐδάφους, και ἀντιγράφουσα ἐν αἰσχυρᾷ καυχῆσει τὸν μηχανουργημένον ὑπ' αὐτῆς πολέμιον ἀγγλικὸν τύπον, κεραυνοβολεῖ καθεκάζων τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ σκοπῶ ἐξουθενήσεως, ὑποδουλώσεως και καταστροφῆς αὐτῆς: και ὁ Λαός, ἡ Βουλὴ, τὸ ἔθνος τὴν ἀνέχεται ἀκόμη, ὡς νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἔχνος πλέον τῆς πρωτοτύπου, τῆς προγονικῆς ἐκείνης ἀρετῆς σήμερον ἐπ' αὐτῆς τῆς γῆς!!!

“Ὅς ἀμφιβάλλει καὶ κατὰ μικρὸν περὶ τῶν τρομακτικῶν ἀληθειῶν τούτων, ἄς ῥίψη βλέμμα ἐπὶ τῶν μαυροκορδατικῶν ἐφημερίδων ἃς διέληθ' τὴν αἰσχρὰν Καρτεριαν, ἃς ἰδῆ μακρόθεν τὴν ἐκπεπορνευμένην Ἀναμόρφωσιν, ἃς διέληθ' τὸν φαυλόθιον Φίλον τοῦ λαοῦ, ἃς ἀναγνώσῃ τὴν μοιχαλίδα Ἀθηναῖν, ἃς ἰδῆ τὴν ὄζουσαν κριθῆς καὶ ἀπληπισμένην Ἐλπίδα, ὅλα ταῦτα τὰ χαμαιτυπεῖα τῆς ἐσχάτης ἀτιμίας, τῆς προδοσίας, ἅτινα ἐμίαναν μὲ τὰς βλασφημίας των τὸν παρθένον ἐκεῖνον τῆς Ἑλλάδος οὐρανόν, καὶ ἀρκεῖ νὰ ῥέῃ εἰς τὰς φλέβας του βράνις αἵματος Ἑλληνικοῦ, αἱ τρίχες του θέλουν ὀρθωθῆ ἀπὸ ἀγανάκτησιν καὶ φρίκην!

Ἔποτε ἄλλοτε ἐξέσχισε τοσοῦτον τὸ προσωπεῖον κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἢ ἀγγλικῆ πολιτικῆ; πότε ἄλλοτε τοσοῦτον ἀπαρκαλύπτως ἐφημερίδες γραφόμεναι εἰς Ἑλληνικὴν γῆν διύσχυρίσθησαν περὶ Νομίμου ἐπιβροῆς, ἥτοι κυριότητος, τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς; Πότε ἄλλοτε προεκαλέσθησαν οὕτως ἐπισήμως συμμαχίαι των Δυνάμεων, καὶ ἐπεμβάσεις ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος στρατιωτικαί; Πότε ἄλλοτε προσεβλήθη τοσοῦτον θρασέως, τοσοῦτον ἀποτόμως ἢ ἐλευθερία, ἢ ἀνεξαρτησία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ; Πῶς! Αἴγυπτος, ἀπειθοῦσα εἰς τινὰ Κυρίαρχόν της, εἶναι ἢ Ἑλλάς; Πῶς! Ἐπτάννησος λοιπὸν ἐπισήμως ἀποκατέστη τέλος ἢ Ἑλλάς; Πῶς! σήμερον, εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐφρόνησε κατὰ τῆς Τουρκίας ἢ Ἑλλάς; δὲν ἐφρόνησε τοῦτο κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπανάστασιν τῆς Κρήτης· δὲν ἐφρόνησε τοῦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς δημογορίας ἐκείνης τοῦ Κωλέττου· δὲν ἐφρόνησε τέλος τοῦτο ἐπὶ ὅλης τῆς πρωθυπουργίας τοῦ ἐξαιρουμένου, ἢ κάλλιον ἐξηραμένου Μαυροκορδάτου, ἀλλὰ μετεβλήθη καὶ ἠλεκτρίσθη ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ ἐφρόνησε τοῦτο σήμερον, ὅτε καὶ διότι πρωθυπουργεῖ ὁ Κωλέττης, ἢ ἄλλος οἰσοδήποτε παρὰ τὸν Μαυροκορδάτον.!!!! καὶ δὲν ἔμεινεν ἄλλη ἄρα θεραπεία πρὸς ἀσφάλειαν τῆς Τουρ-

κίας, πρὸς διατήρησιν τῆς παγκοσμίου ἰσορροπίας, εἴμῃ ἢ ἀντικατάστασις τοῦ Μαυροκορδάτου ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος! . . . βαβαὶ τῆς φραγγικῆς κουφότητος καὶ τῆς διπλωματικῆς τῆς ἀφύας! φεῦ, τῆς μαυροκορδατικῆς παραφροσύνης καὶ ἀναισχυντίας! ἃς συντριβῆ ἢ ἐλεεινὴ ἰσορροπία καὶ ἃς πνιγῆ ὁ κόσμος, ἂν κρέμαται ἐκ τούτου ἢ σωτηρία του· ἃς ἐξαλειφθῆ ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἢ Ἑλλάς, ἂν ἐξαρτᾶται ἐκ τούτου ἢ εὐδαιμονία της!

Ἄλλὰ, τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, καίτοι νήπιον καὶ ἀμαθὲς ἀκόμη, νοημονέστερον ὅμως καὶ σοφώτερον ἀπὸ τοὺς γέροντας Φράγκους, κινεῖ τὴν κεφαλὴν καὶ ὑπομειδιᾷ ἀπέναντι τῶν κούφων τούτων στρατηγημάτων καὶ τῶν μοχθηρῶν ἀπειλῶν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ἢ ἀτυχῆς Πομαρέτη τοῦ Ταϊτίου, ἥτις σύρεται ἀναξιοπρεπῶς ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο ἀγγλικὸν πλοῖον· ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ὁ πρῶτος ἄγριος τῆς Ἀμερικῆς λαὸς οὔτε τῶν Ἰνδιῶν οἱ ἀλυσσόμενοι ὄχλοι· ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος αἰσθάνεται τὸ φυσικὸν μεγαλεῖόν του, καὶ ἐννοεῖ καὶ σᾶς, σᾶς γνωρίζει· ὄχι, δὲν ἐπεμβαίνετε, Δυνάμεις, εἰς τὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος· εἶναι γῆ αἱματόβρεκτος, πυρίκαυστος, ἱερά· οὐαὶ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἰδεασθῆ νὰ τὴν καταπατήσῃ! σᾶς τὸ λέγομεν εὐεργέτιδες καὶ Κραταίαι Δυνάμεις, δὲν ἐπεμβαίνετε, διότι τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἀναβῆ ἢ χίμαιρα αὐτὴ εἰς τὴν κεφαλὴν οὔτινος δῆποτε, τότε τῶ ὄντι ἢ προσφιλῆς ἰσορροπία σας θέλει θραυσθῆ, ἢ γῆ θέλει κατασταθῆ τρομερὸν χάος, καὶ τὰ διαδημάτά σας. . . . Εἴμεθα εἰς τὸν 10'. αἰῶνα· οἱ λαοὶ πανταχοῦ δαγκάνουσι τοὺς χαλινούς των· ἢ Ἑλλάς κατέχει ἐντὸς τῆς παγκοσμίου στάθμης τὴν ἀναπόφευτον θέσιν της, ἢ δὲ ὑπαρξίς της, οὐδόλως ὀφειλομένη εἰς ἀπλὰς ἀρχὰς πολιτισμοῦ καὶ φιλάνθρωπίας, συνδέεται μὲ τὸ συμφέρον ὅλης τῆς γῆς!!!

Ἡ περίστασις αὕτη, ἐπιβεβαιοῦσα ὅσα ἐν πεποιθήσει ἐξεφρά-

σαμεν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ συγγράμματός μας περὶ τῆς Ἀγγλίας αὐτῆς καὶ τῆς Μαυροκορδατικῆς συμμορίας, δὲν συντελέσεν ἤδη εἰς τίποτε ἄλλο, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ ἐξάξῃ πεπλανημένους τινὰς Ἕλληνας ἀπὸ τὴν ἀπάτην, κάμνουσα νὰ φωραθῶσι καταφανεστέρων οἱ κακῶς τοσοῦτον χρόνον καλυπτόμενοι σκοποὶ τῆς Ἀγγλίας περὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ οἱ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐμφωλεύοντες ἐξωλέστατοι αὐτοὶ προδότες καὶ ἐχθροὶ τῆς ὅστις αἰσθάνεται εἰς τὴν καρδίαν του παλμούς, Ἕλληνικούς, ὅστις εἶναι ἄνθρωπος εἰς τὴν γῆν, ἃς ἔλθῃ εἰς αἴσθησιν.

Ναί, ἡ Ἑλλάς δὲν μελετᾷ ἤδη τι κατὰ τῆς Τουρκίας· ἡ περὶ Τουρκίας ἰδέα παρουσιάζει μέγα καὶ ἄδηλον μέλλον, τὸ ὅποιον ἀπόκειται εἰς τὰς μεγάλας καὶ ἀνεξιχνιάστους βουλάς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὄχι εἰς τὰς βουλάς τῶν ἐπιγείων Δυνάμεων· μόλον τοῦτο, τὴν Αὐστρίαν δὲν ἐσυλλογίσθημεν ποτὲ, καθὼς οὐδὲ τὴν Πρωσσίαν· ἃς ἴδωμεν λοιπὸν πῶς ἐφέρθησαν αἱ τρεῖς μεγάλα, Δυνάμεις εἰς τὴν μηδαμινὴν μὲν ἀφ' ἑνός, κρίσιμον δὲ ἀφ' ἑτέρου περίστασιν ταύτην.

Ἡ Ῥωσσία προνοητικὴ Δύναμις, προϊδοῦσα τὰς τοιαύτας ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος σκευωρίας, καὶ κηδομένη περὶ μακρουῦ τινὸς μέλλοντος ὡς γνωρίζουσα κατὰ βέθος τὸ σύνολον τῶν διανοήσεων τῶν διαφόρων ἀνακτοβουλιῶν, εἶχε γράψῃ οἴκοθεν πρὸ ἰκανῶν μηνῶν ἤδη τὰ δέοντα περὶ τῆς ἡσύχου διατηρήσεως τῶν ὀρίων τῆς Ἑλλάδος· ὅποτε, ἡ ἐν Ἑλλάδι ἀγγλικὴ συμμορία, θέλουσα νὰ διαβάλλῃ εἰς τὸ ἔθνος τὴν σύνεσιν καὶ τὴν φιλοστοργίαν τῆς κραταιᾶς ταύτης [Δυνάμεως, διαβήγγυομένη ἐκραυγάζεν ἃ Ἰδέτε τὴν φιλορθόδοξον Ῥωσσίαν, ἰδέτε. Ποῖα τρομερὰ καὶ δυσμενῆ αἰσθήματα ἐκφράζει κατὰ τῆς Ἑλλάδος· ἃ, ὄχι, ἢ δεσποτικὴ Ῥωσσία δὲν ἀγαπᾷ τὴν Ἑλλάδα, μόνῃ ἡ φιλελευθέρῃ Ἀγγλίᾳ τὴν ἀγαπᾷ. »

Ἡ Ῥωσσία λοιπὸν ἀπαντήσασα σεμνοπρεπῶς τὰ δέοντα

συμφώνως μὲ ὅσα οἴκοθεν εἶχε γράψῃ, ἀποδοκίμασε τὴν διακoinωσιν τοῦ Μέτερνιχ καὶ τὰ προτεινόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἐνεργητικὰ κατὰ τῆς Ἑλλάδος μέτρα.

Ἡ Γαλλία, γελῶσα ἃ ὑπάρχουσι τὰ πρωτόκολλα, εἶπε, καὶ ταῦτα εἶναι ἰκανὰ πρὸς διατήρησιν τῶν Ἑλληνικῶν μεθοριῶν. »

Ἄς ἴδωμεν τί ἀπήντησε καὶ ἡ Ἀγγλία· ἔσπευσε κατ' ἀρχὰς καὶ ἀπήντησεν ἡ πρώτη, καὶ διεδόθη, ὅτι φλεγόμενη ἀπὸ θεῖον πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἔρωτα ὑπεξέφυγεν ἀπὸ τοῦ ν' ἀπαντήσῃ θετικῶς εἰς τὴν διακoinωσιν τοῦ Μέτερνιχ, ἀποδοκιμάζουσα δὴθεν τοιοῦτοτρόπως τὴν διαγωγὴν τῆς Αὐστρίας. . . ἄλλ' ὄχι· ἡ Ἀγγλία ἔπραξεν ἐν λάθος ἐναντίον τῶν φρονημάτων καὶ τῶν αἰσθημάτων τῆς περὶ Ἑλλάδος, καὶ τὸ λάθος τοῦτο ἠπάτησε κατὰ συνέπειαν ἴσως πολλούς· ἄλλ' ἡ Ἀγγλία ἀρκετὰ εἰλικρινῆς καὶ μὴν ὑποφέρουσα τῆς συνειδησεῶς τῆς τὸν ἔλεγχον, ἔσπευσε νὰ διορθώσῃ τὸ λάθος τοῦτο διὰ δευτέρας ἀπαντήσεως, τὴν ὅποιαν κρατοῦμεν ἀνὰ χεῖρας, καὶ τὴν καθυποβάλλομεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Πανελληνίου καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐπερχομένας γενεὰς ὡς τὸ ἐναργέστατον καὶ αἰώνιον δεῖγμα τῶν περὶ Ἑλλάδος αἰσθημάτων καὶ φρονημάτων τῆς Ἀγγλίας.

Ἰδοὺ ἡ δευτέρα ἀπάντησις αὕτη

Λουδῖνον τὴν 2 Δεκεμβρίου.

« Ἡ Κυβέρνησις μας εἶναι τῆς γνώμης, ὅτι, καθόσον ἀφορᾷ » τὸ βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος ἐγένετο μέχρι τοῦ δε πᾶν ὅ,τι » ἡδύνατο νὰ τελεσθῇ ἀρμοδίως, καὶ συμφώνως μὲ τὰ παρού- » σιασθέντα πράγματα, ἂν ἡ Ἑλλάς ἔχῃ ἐν αὐτῇ στοι- » χεῖα ὑπάρξεως, Δύναται νὰ συντηρηθῇ ἐντὸς τῶν διαγε- » γραμμένων ὀρίων τῆς, καὶ Δὲν πρέπει ν' ἀποκτήσῃ διὰ » τῆς ἐπεκτάσεώς τῆς ἄλλας παραιτέρω ἐγγυήσεις παρ' ὅσας

» ἔχει ἤδη ἡ Ἀγγλία Οὐδέποτε θέλει ὑποφέρει τὴν ἐπέ-
 » κτασιν τῶν ὀρίων τῆς Ἑλλάδος μὲ βλάβην τῆς Τουρκίας,
 » ἀλλὰ μὲ χαρὰν θέλει ἀποδεχθῆ πᾶσαν πρόδοον, τὴν ὁποίαν
 » οἱ Ἕλληνες εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ κάμωσι πρὸς τὸν πο-
 » λιτισμὸν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἀνεωχθέντος εἰς αὐτοὺς στα-
 » δίου, χωρὶς περιπλέον νὰ νομίζῃ διὰ τοῦτο, ὅτι προσκα-
 » λεῖται ν' ἀπονέμῃ εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος διὰ προ-
 » χειρίσεως νέων μέσων ἐκείνην τὴν μονιμότητα, τὴν ὁ-
 » ποίαν πρέπει νὰ ζητῆ Μόνον εἰς τὰ καθεστῶτά του, καὶ
 » εἰς τὴν σκόπιμον διαχείρησιν αὐτῆς διὰ τῆς Κυβερνήσεως.

α Ἄν ἡ Γαλλία, κινουμένη ἴσως ἀπὸ ὑπερβολικὴν εὐνοίαν,
 » ἦτο πρὸ ὀλίγου διατεθειμένη νὰ λάβῃ μίαν νέαν πολιτικὴν,
 » δύναμιν νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι παρήτησεν αὐτὴν, βεβαιω-
 » θεῖσα ἤδη περὶ τῆς βασιμότητος τῶν θεωριῶν τῆς Κυβερνή-
 » σεώς μας.

α Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τέλος τὴν Ῥωσίαν, ἡ ὑπάρχουσα ἀπὸ
 » τινος καιροῦ σύμπνοια μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεώς μας, καὶ
 » τῆς Δυνάμεως ταύτης εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε αὕτη δὲν
 » θέλει ἐκκλίνει οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν διαγραφείσαν ὑπὸ τῆς
 » Ἀγγλίας γραμμῆν.

Ἴδου Τί σημειοὶ ἡ δημοσιεύουσα τὴν ἀπάν-
 » τησιν αὐτὴν ἐφημερίς.

Lord Byron. x. l. π.

α Ἡ Κυβέρνησις μας διεύθυνε νεωστὶ εἰς τὴν Βιέννην δευ-
 » τέραν κοινοποίησιν, ἀφορῶσαν τὰς γενομένας ἐξηγήσεις
 » παρὰ τοῦ μυστικοσυμβολίου τῆς Αὐστρίας, καὶ εἰς αὐτάς
 » δίδει ἔτι μεγαλητέραν ἀναγνώρισιν τὴν δὲ πρώτην τῆς
 » ἀποφατικὴν ἀπάντησιν παραφαίνει ὡς προξενηθεῖσαν ἀπὸ
 » παρεξήγησιν.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀπάντησις τῆς Ἀγγλίας, ἦτις, μέγαν λαὸν
 » καὶ διαβλητικὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς δύο ἄλλας [κραταιὰς
 Δυνάμεις, ὡς ἀκολουθούσας πιστῶς τὰ νεύματά της (!!!)],
 » εἶδατε πόσον εἶναι φιλελληνικὴ ἂν δὲν ἐννοώμεν τὴν μεγα-
 » λορῆήμονα διπλωματικὴν γλῶσσαν, τοῦλάχιστον ἐννοοῦμεν τὴν
 » σημασίαν τῶν μεγαλογραφημένων λέξεων. Οὐδέποτε, λέγει,
 » ἡ Ἀγγλία θέλει ὑποφέρει τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος, καὶ
 » ὅχι μόνον οὐδέποτε θέλει τὸ ὑποφέρει αὐτὴ, ἀλλ' ἐφρόντισεν
 » ἐπιμελῶς νὰ πείσῃ καὶ τὰς Δύο ἄλλας Δυνάμεις διὰ νὰ μὴν
 » τὸ ὑποφέρωσιν οὔτε ἐκεῖναι καὶ διὰ νὰ μὴν ἤθελον πράξει τι
 » ὑπὲρ αὐτῆς !!!

Ἐχρειάζεται ἄρα ἐξηγήσις καθαρωτέρα; ἐχρειάζεται ἀπό-
 » δεξις ἐναργεστέρα τῶν περὶ τῆς Ἑλλάδος σκοπῶν καὶ φρο-
 » νημάτων τῆς Ἀγγλίας; δὲν εἶναι ὁ λόγος ἀπλῶς περὶ τῆς
 » ἐπεκτάσεως τῶν ὀρίων τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ; θέλει τάχα
 » ὑποφέρει ἡ Ἀγγλία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπτανήσου τὴν ἔνωσιν
 » μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς Ἑλλάδος; θέλει ὑποφέρει τὴν αὐξήσιν
 » τοῦ ναυτικοῦ τῆς, τὸ ὁποῖον κατέστρεψε διὰ τῆς Ἀγγλικῆς
 » Ἀντιβασιλείας καὶ τῆς πυρπολησάσης αὐτὸ μαυροκορδατικῆς
 » χειρὸς; θέλει ὑποφέρει τὴν πρόδοον τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ
 » ἐμπορίου τῆς; θέλει ὑποφέρει τὸ Σύνταγμά της καὶ τὴν ἐλευ-
 » θερίαν τῆς, ἣν παντοιοτρόπως ἐφρόντισε πάντοτε νὰ περιορίσῃ;
 » θέλει ὑποφέρει τέλος αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν της;! Ναι, Οὐδέ
 » ποτε θέλει τὰ ὑποφέρει καὶ αἱ παροῦσαι κατὰ τῆς Ἑλλάδος
 » πράξεις τῆς μαρτυροῦσι τοῦτο ἔτι φανερώτερον παρὰ τὴν ἔγ-
 » γραφον ἀπάντησιν τῆς ταύτης!

Ἐλθετε τώρα, ἔλθεινοὶ Προδόται, οὔτινες, ἀντὶ νὰ ζητῆτε
 » τὴν ὑποστήριξίν σας εἰς τὴν συμπάθειαν τοῦ ἔθνους, μὲ τὴν
 » σημαίαν τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰς χεῖρας κηρύττετε φανερὸν
 » πῶλεμον κατὰ τῆς Ἑλλάδος. ἔλθετε, ἀγγλικά ἀνδράποδα,

νά μᾶς ἐρμηνεύσετε τὴν ἀπάντησίν της ταύτην ἔλθετε νὰ μᾶς δείξετε τὴν Φιλέλληνα ἐκείνην Ἀγγλίαν, δι' ἧς ἐτολήσατε πάντοτε νὰ καυχῆθητε· καὶ ὕστερον : οἱ Ἕλληνες εἶναι ἀποκλειστικοί, διότι κάμνουσι τὸ Β'. ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως ἐκεῖνο· οἱ Ἕλληνες εἶναι κακοί, διότι ἀπομακρύνουσι τὰ αἴσχη αὐτὰ τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τὰ πράγματά των ἄς ἴδῃ λοιπὸν καὶ σήμερον ὅλος ὁ κόσμος ὅποια εἶναι ἡ ἀποκλειστικότης αὐτῆ τῶν Ἑλλήνων ἄς ἴδῃ εἰς ποῖον μέγαν κίνδυνον ὤθησαν ἐκ νέου τὸ πολυπαθὲς ἔθνος αὐτὸ, καὶ εἰς ποῖον τρομερώτερον, ἂν δυνηθοῦν, θέλουσι τὸ σπρώξει ἀκόμη.

Ἐἰς ἄλλ' ἕως πότε θέλουσι καταχρᾶσθαι τῆς ὑπομονῆς τοῦ γενναίου αὐτοῦ λαοῦ ; ἕως πότε θέλουσιν ἐπιβουλεύεσθαι τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἐνδοξοτέρου ἔθνους ; ὅχι· ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἤλθε καὶ θέλει ἔλθῃ ἐντελῶς εἰς αἴσθησιν, καί, ἂν εἶναι λαὸς ἄξιος τῆς ἐλευθερίας του, θέλει καθαρῶς τὴν ἱεράν τῆς γεννήσεώς του γῆν, καὶ θέλει ὑψώσει φωνὴν πρὸς τὰς Δυνάμεις ἀξιοπρεπεῖ ὑπὲρ τοῦ ἀπαραιτήτου τῆς ἀνεξαρτησίας του. . . Ὁ Οὐρανὸς δὲν θέλει ἐγκαταλείψει ἄχρι τέλους τὴν ἱεράν καὶ ὠραίαν ταύτην γῆν ἢ ἀνάσασίς της εἶναι ἔργον τοῦ πανσθενοῦς Θεοῦ, καὶ ἐναντίον αὐτῆς : Ποία ἀνθρωπίνη δύναμις θέλει ἐγερεθῆ ;

Σὺ δὲ, Αὐστρία, δὲν ἐλησμόνησες βεβαίως τὴν φρικώδη ἐκείνην κατὰ τῆς Ἑλλάδος πράξιν σου : Τίς σ' ἐπροσκάλεσε νὰ ἐπεμβαίνης εἰς τὰ πράγματα ἔθνους ἀνεξαρτήτου ; διατί ἠθέλησες νὰ ἀναξύσης πληγὴν αἰώνιον, πληγὴν ἀπάνθρωπον, πληγὴν τρομεράν ; τὸ αἷμα τοῦ Ῥήγα μουγγρίζει ὑπὸ τὰς ἐπάλλξεις τοῦ Βελιγραδίου ! ἀλλ' εἶδες : ἐκ τοῦ τάφου του ἀνεβλάστησε τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας καὶ ὑψοῦται πρὸς αἰώνιον κατασχύνην σου ὅσον καὶ ἂν τρέμῃς τὴν φοβερὰν σκιάν του, αὐτὴ ταχέως θέλει ἐπισκιάσει καὶ τὴν πολὺδακρυν

καὶ ὠραίαν Ἰταλίαν, τὴν ὁποίαν ποτίζεις καθ' ἐκάστην μὲ τὰ αἵματα τῶν δυστυχῶν καὶ ἀθῶων τέκνων τῆς.

Ὅτε ἐσυζητεῖτο εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ Λονδίνου ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Καστλερῖγος ἐκ συμφώνου μὲν τὸν Μέτερνιχ ἀντέτεινε εἰς τὴν ἀναγνώρισιν ταύτην ἐπειδὴ δὲ αὐτὴ ἀπεφασίσθη, ὁ Ἄγγλος Καστλερῖγος ἀπὸ τοῦ πείσματος καὶ τὴν ἐπελπίσιαν του αὐτοχειριάσθη, ἐσφάγη τότε ὁ σοφὸς Κοραῆς ἔγραψεν : α Ὁ μὲν Καστλερῖγος, ὡς κακόνους, » διότι εἶδε τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐσφάγη ὁ δὲ Μέτερνιχ, ὡς κακονούστερος, ἐπιφυλάττεται ὑπὸ τῆς θείας » Προνοίας διὰ νὰ ἰδῇ τὸ μεγαλεῖόν της, καὶ τότε νὰ σφαγῇ » καὶ ἐκεῖνος ! »

Η ΒΟΥΛΗ

ΤΗΣ

ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ Βουλὴ τῆς Ἑλλάδος ἐσχηματίσθη τέλος πάντων ἐν πλήρει ἡσυχίᾳ τοῦ Κράτους, μολονότι ἐξήρχετο ἀπὸ δεινὴν τρικυμίαν. Τί δὲν εἶδε, πόσα δὲν ἤκουσε καὶ πόσα δὲν ὑπέφερεν ἡ πρώτη αὕτη τῆς Ἑλλάδος Βουλῆ! ἀντί οἱ Ἕλληνες ὅλοι νὰ τὴν ἀσπασθῶσι μὲ χαρὰν καὶ μὲ σέβας, καὶ νὰ τὴν εὐλογήσωσι μὲ δάκρυα κατανύξεως ὡς βραβεῖον τῶν πολυχρονίων αἱματηρῶν ἀγώνων των καὶ τὸ παλλάδιον τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν των, μία ὁμὰς ἀσεβῶν ἀπονενομημένη, διὰ τὴν ὁποίαν οὐδὲν ὄσιον καὶ ἱερὸν ὑπάρχει ἐπὶ γῆς, ἔστησε πανταχόθεν κατ' αὐτῆς κανονοστάσια, καὶ ἐξεκένωσεν ἐναντίον της ὅλα τὰ βέλη τῶν ἀγενεστέρων ὕβρεων, τῶν αἰσχροτέρων δυσφημιῶν καὶ τῶν χαμερπεστέρων προσβολῶν: καὶ, θέαμα ἀπαίσιον, θέαμα ἐλεινὸν ἐπαρουσίασεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου διὰ τοσοῦτον ἤδη καιρὸν ἡ φρικτὴ ἀσέβεια καὶ ἀχαριστία αὕτη.

Ἄλλ' ἡ περικαλλῆς θυγάτηρ τοῦ Σεπτεμβρίου, ἔχουσα τὴν Ολύμπιον κεφαλὴν της ἐστηριγμένην εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀναδύουσα ὡς νύμφη ἐκ τῶν κυμάτων φέρει ἀνὰ χεῖρας τὸν ζαυρὸν καὶ τὸ Σύνταγμα, καὶ κηρύττει ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τὸν εὐγενῆ θρίαμβὸν της. . . Θεέ! ἡ Βουλὴ τῆς Ἑλλάδος ἐδρεύει σήμερον ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου ἐδάφους, ὅπου ἐκκλησιάζετο ὁ μέγας ἐκεῖνος τῆς ἀρχαιότητος λαός! οἱ βουλευταὶ κάθηται σήμερον ἐπάνω εἰς τὰς ἱερὰς ἐδρας ἐκεῖνας, ὅπου ἐκάθητο οἱ Σόλωνες, οἱ Φωκίωνες, οἱ Θεμιστοκλεῖς, οἱ Περικλεῖς, οἱ Ἀριστεῖδαι, οἱ μεγαλοφυέστεροι καὶ ἐναρετώτεροι ἄγδρες τῆς γῆς! : Τί περισσό-

τερον ἠθέλετε σήμερον, Ἕλληνες τῆς μεγάλης ταύτης ἐποχῆς; πῶς δὲν ἐμπνέεσθε ἀπὸ τὰς ἀθανάτους ιδέας, αἵτινες ἀνεξάλειπτοι εἰσὶ κεχαραγμένοι κύκλω σας ἐπὶ τῶν βράχων τῆς Πηνυκός; Πῶς δὲν εὐλαβεῖσθε τὰς θείας σκιάς, αἵτινες σᾶς περιτριγυρίζουν; Πῶς δὲν ὀρθοῦνται αἱ τρίχες σας ἐνῶ πατεῖτε τὴν ἱερὰν αὐτὴν γῆν; Πῶς δὲν καταβρέχετε μὲ δάκρυα τὴν κόκκιν τῶν ἀθανάτων; . . σεβασθῆτε τὴν δόξαν σας, Ἕλληνες! φανῆτε ἄξιοι τοῦ μεγαλείου, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύετε· ἰδέτε: σιμὰ εἰς τὴν μεγάλην εἰκόνα τοῦ παρελθόντος, στίλβει ἄλλη ἐπίσης λαμπρὰ εἰκὼν, ἡ εἰκὼν ὑμῶν. ὑπήροξατε οἱ δημιουργοὶ τούτου τοῦ ἐλευθεροῦ ἔθνους, οἱ δημιουργοὶ αὐτῆς τῆς Βουλῆς· ἀνεδείχθητε ἄξιοι ἀπόγονοι ἀθανάτων προγόνων. : Τίς λαὸς ἄλλος εἰς τὴν θέσιν σας ἤθελε πράξει ἐκπληκτικώτερα κατορθώματα, λαμπρότερα ἔργα; μὴν ἀμαυρόνετε λοιπὸν, δι' ἐφήμερα συμφέροντα, διὰ στιγμιαίας παραφοράς, τὰ ἀκτινοβόλα ἔργα σας ταῦτα ἐρυθριάσατε, συλλογιζόμενοι, ὅτι τὸ μέγα μέλλον, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ γεννηθῆ ἀπὸ τοῦτο τὸ πρωτότοκον βρέφος, ἀπὸ ταύτην τὴν Βουλὴν, ἀπὸ ταύτην τὴν ἱστορικὴν τῆς Ἑλλάδος ἐποχῆν, θέλει σᾶς ἐκτιμῆσει πλειότερον, παρ' ὅσον ἐκτιμᾶσθε ἤδη ὑμεῖς αὐτοί· θέλει σᾶς θαυμάσει, θέλει σᾶς σεβασθῆ, ἐνῶ ὑμεῖς ὑβρίζεσθε! ἐδῶ, θέλουσι λέγει μὲ ὠρθωμένας τρίχας οἱ μεταγενέστεροι, ἐκάθητο ὁ Κανάρης, ὁ Γρίβας, ὁ Κωλοκοτρόνης, ὁ Νικήτας, ὁ Πλαπούτας, ὁ Μεταξάς, ὁ Κωλέττης, ὁ Ζωγράφος, ὁ Δελιγιάννης, ὁ Κρηζιώτης, ὁ Βέικος καὶ ὅλοι οἱ ἱστορικοὶ ἄγδρες τῆς πατρίδος!

Μὴ φθονῆτε μεταξύ σας τὴν δόξαν, ἣτις εἶναι ἀπρόσβλητος, ἀμάραντος, διότι εἶναι ἀποκτημένη μὲ αἷμα, εἶν' ἐστεφανωμένη εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης· σεῖς δὲ, ὅσοι μιαίνετε τὸν Ἑλληνικὸν ὀρίζοντα μὲ τὰς χαύνους καὶ ἀγενεῖς ὕβρεις σας ἐναντίον τῆς βουλῆς, ἐναντίον τῆς Πατρίδος, συλλογίσθητε, ὅτι αἱ στερεο-

τυποὶ αὐταὶ ὕβρεις σας, καθεκάστην ἐπαναλαμβανόμεναι· « ἡ Τερατώδης ἐπιτροπὴ, ἡ παράνομος Βουλὴ, τὰ ὄργανα τῆς βίας καὶ τοῦ τρόμου, οἱ ὑποβολεῖς τῶν φόνων, τῆς ληστείας καὶ τῆς ἀνταρσίας » δὲν συμβιβάζονται μὲ τὰ ἔνδοξα ὀνόματα τῶν περικλεῶν ἀνδρῶν τῆς Πατρίδος, μὲ τὰ ἱστορικὰ αὐτῶν ἔργα! αἰσθανθῆτε, ὅτι παρουσιάζετε οὕτως ἐνώπιον τοῦ κόσμου πρόσωπον ἐλεεινώτατον!

Οἱ ἐνάρετοι καὶ νουνεχεῖς Ἕλληνες ἄς περιστοιχίσωσι μὲ φιλοστοργίαν τὴν Βουλὴν των, ἄς τὴν ἐνισχύσωσι, καὶ ἄς εὐχρηθῶσι διὰ τὰ ἐξέληθαι τῷ ὄντι ἀπὸ τὰς πατριωτικὰς διασκέψεις τῆς αὐτοῦ τὸ μέγα καὶ ἔνδοξον τῆς Πατρίδος μέλλον!

Ἡ Ἐκκαθάρισις τῆς Βουλῆς.

Μεταφέρομεν ἐκ τοῦ Αἰῶνος εἰς τὸ σύγγραμμα ἡμῶν τὰ ἐπόμενα τεμάχια περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς Βουλῆς, ὡς εὐστοχα νὰ δώσωσι μίαν συνοπτικὴν τοῦ ἀποτελέσματος πληροφορίαν.

α Δι' ἐκθέσεων πεντήκοντα πέντε ἐτελείωσε τέλος πάντων ἡ ἐξεταστικὴ ἐννεαμελής Ἐπιτροπὴ τῶν 22 7βρίου τὰς ἐργασίας ἑαυτῆς, καὶ διὰ συνεδριάσεων τεσσαράκοντα ἐξ ἔδωκε πέρας τῇ 14 10μβρίου καὶ ἡ Βουλὴ εἰς τὸν μέγαν ἀληθῶς τῶν προσωπικῶν ζητημάτων ἀγῶνα. Ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῆς Ναυπακτίας ἀρξαμένη τῆς πρώτης, ἐτελεύτησεν εἰς τὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ὀλίγον διατηρήσασα τὴν σειρὰν τῶν ἤττον διαφιλονεικουμένων ἐκλογῶν καὶ ὀλιγώτερον ἐπιστήσασα τὴν προσοχὴν ἑαυτῆς εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου. Αἱ περισσότεραι τῶν ἐκθέσεων ταύτης παρεδέχθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως καὶ παμψηφεί, σπάνια ἐσυζητήθησαν πρὸς ἀκύρωσιν καὶ σπανιώταται πρὸς ἐπικύρωσιν. Ἐκ τῶν συζητήσεων αὐτῶν πρώτῃ μὲν ἤρχησεν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως περὶ τοῦ Κ. Βάλθη, προβληθέν-

τος, ἂν ἠδύνατο οὗτος νὰ διαμελῆ Βουλευτῆς καὶ μετὰ τὸν διορισμὸν του ὡς Ἰπουργοῦ· δευτέρα ἀπὸ τῆς ἄλλης περὶ τῶν Κυριῶν Κωλέττου καὶ Μεταξᾶ, ἀμφιβαλλομένου ἂν ἔλαβον οὗτοι μετὰ τὸν διορισμὸν των ὡς ὑπουργῶν, ἢ πρότερον, ψήφους περισσοτέρας· τελευταία δὲ ὑπῆρξεν ἡ περὶ τοῦ Κ. Μαυροκορδάτου ὡς Βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐρχησαν οὕτω καὶ ἔληξαν ἀπὸ ὑπουργοῦ ἐν ἐνεργείᾳ εἰς ὑπουργὸν παύσαντα αἰ συζητήσεις.

α Ἴδου ὅλη ἡ περιληπτικὴ κατάταξις τῶν ἐκθέσεων τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς ἐπὶ τριμηνίαν σχεδόν. Ποῖοι εἰς τὸν πλοῦν αὐτὸν τῶν προσωπικῶν ζητημάτων ἐναυάγησαν, ἢ ὑπλόησαν; ποῖος ἐκέρδησε μορφώσας ὑπὲρ ἑαυτοῦ ψήφους περισσοτέρας; ὁ Κ. Κωλέτης, ἔχων εἰς τὴν ἀρχὴν ἐλάσσονα ἀριθμὸν· ποῖος ἀπώλεσεν ὀλιγωτέρας; ὁ Κ. Μεταξᾶς, ὁ ἔχων εἰς τὴν ἀρχὴν μείζονα ἀριθμὸν· ποῖος δε τὰς περισσοτέρας Κ. Μαυροκορδάτος, ὁ ἔχων εἰς τὴν ἀρχὴν μείζονα ἀριθμὸν. Ἐγένετο λοιπὸν πρῶτος ὁ πάντων ἔσχατος, εὐλογία τῆς ἐθνικῆς ἐνώσεως. Ποῖον κεφάλαιον παραγωγικὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐπιτηδειοτέρου! Οὕτως οἱ μὲν λεγόμενοι ἡδὴ Κωλεττικοί, καθαροὶ καὶ νεοσύλλεκτοι, ἀριθμοῦνται εἰς ψήφους ὡς 60, ἐκ μὲν τῆς Στερεᾶς 18, ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου 31 καὶ ἐκ τῶν Νήσων 11· οἱ Κυβερνητικοὶ εἰς 34, ἐκ τῆς Στερεᾶς 13, ἐκ τῆς Πελοποννήσου 18 καὶ ἐκ τῶν Νήσων 3· οἱ δὲ Μαυροκορδατικοὶ εἰς 12, ἐκ τῆς Πελοποννήσου 1, ἐκ τῆς Στερεᾶς 1 καὶ ἐκ τῶν Νήσων 10. Ἴδου ἡ ἐκκαθάρισις. »

Τοιοῦτοτρόπως φαίνεται, ὅτι εἴλκυσεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὁ Πρωθυπουργὸς τὰς περισσοτέρας ψήφους ἀπορία! πῶς ὁ ἀνίκανος οὗτος ἄνθρωπος, ἄνευ ἐνόπλου δυνάμεως, ἄνευ χρηματικῶν θυσιῶν καὶ βραβείων, ἄνευ ἐμφυλίων ῥήξεων, σπαραγμῶν καὶ αἱματοχυσιῶν, ἄνευ ἀρετῆς καὶ πατριωτισμοῦ νὰ ἐλκύσῃ ὑπὲρ

ἑαυτοῦ τὰς περισσοτέρας ψήφους! ἢ ἡ ἀντιπολίτευσις λοιπὸν εἶναι αἰσχρὰ, ἢ οἱ Ἕλληνες εἶναι παράδοχοι διὰ νὰ καταφεύδωσιν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ κόσμου, φέροντες τοιοῦτοτρόπως τὴν αὐτὴν ὑπόληψιν εἰς τὸν Πρωθυπουργόν.

Ἄλλὰ δὲν συμφωνοῦμεν μὲ τὸν αἰῶνα ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν κάμνει ὑποδιαίρεσιν μεταξύ ψήφων Κωλέττη καὶ Μεταξᾶ· οἱ δύο οὗτοι συνετοὶ ἄνδρες συνθέτουσι μίαν ἀδιαίρετον καὶ εὐκλεῆ μονάδα, καθὼς καὶ αἱ ψῆφοι ἀμφοτέρων ἀπαρτίζουσιν ἐν ἀδιάσπαστον σῶμα· διὰ τοῦτο δὲν ἐννοοῦμεν, ὅτι ἀπώλεσε ψήφους ὁ περικληθὲς ἀρχηγὸς τοῦ Συντάγματος, ὁ Μεταξᾶς· ἐπὶ τῇ βάσει δὲ ταύτῃ ἀριθμοῦμεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔχει ψήφους ὄλας ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐν τῇ Βουλῇ 94 ἐναντίον 12 (!!!) τῶν τοῦ Μαυροκορδάτου· ὅ ἔστι τὸ ὑπουργεῖον εἶναι σύμφωνον μὲ ὄλην τὴν Βουλὴν.

Ἄλλ' αἱ 12 αὗται ψῆφοι τοῦ Μαυροκορδά του . . . Παράδοχον φαινόμενον! ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μεγαλοφυῆς, ὁ μεγαλοουργὸς· ὁ χαίρων ἀπόλυτον ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπιβρόχην· ὁ ἀριστος διπλωμάτης, ὁ ἱκανὸς, ὁ Μόνος ἀνὴρ! καὶ ὕστερον ἀπὸ τὴν ἀναστάτωσιν ἐκείνην καὶ τὸν καταποντισμὸν τῆς Πατρίδος· ὕστερον ἀπὸ θλιβεράν αἱματοχυσίαν, καὶ τὴν σπατάλην τοσοῦτων ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν μέσων 12 ψῆφοι! . . . τοιοῦτοι βεβαίως εἶναι οἱ καρποὶ τῆς δολιότητος, τῆς κακῆς πίστεως καὶ τῆς πλάνης· τοιοῦτοτρόπως ἀπόλλυνται ἀπὸ προσώπου τῶν παροργισμένων λαῶν, ὅσοι ἀφρόνως ἐπιβουλεύονται τὰς ἐθνικὰς ἐλευθερίας των!

Τὸ ὑπουργεῖον εἴλκυσεν εἰρηνικῶς ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὄλας τὰς ψήφους ἐντὸς τῆς βουλῆς· καὶ ἐντοσοῦτω ἢ μία ἀφροσύνη τοῦ Μαυροκορδάτου διαδέχεται τὴν ἄλλην· κραυγάζει, διαβρόγγυται, σκιαμαχεῖ πανταχόθεν κηρύττων τὸ ὑπουργεῖον αὐτὸ ἀνίκανον καὶ μόνον ἑαυτὸν ἱκανὸν νὰ κυβερνήσῃ πάλιν τὸ ἔθνος· ἄλλ'

αἱ 12 ψῆφοι! ἄλλ' ἡ ἰσχύς τῆς Κυβερνήσεως, ἄλλ' ἡ ἡσυχία τοῦ Κράτους . . . σκληραὶ ἀποδείξεις! : Ποῖα ἄρα ἀποδεικτικώτερα μέσα δύνανται νὰ ἀποδείξωσι καὶ ταύτην τὴν φορὰν ἐναργέστερα τὴν ἀφροσύνην καὶ τὴν φυσικὴν μηδαμινότητα τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅστις διὰ τῶν σκοτεινῶν ραδιουργιῶν του εἶχε κατασταθῆ ἡ μάστιξ τοῦ ἀθώου αὐτοῦ ἔθνους; . . .

Ὁ Μαυροκορδάτος ραντισμένος ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχυσε διὰ τὰς βουλευτικὰς ψήφους, ἀντὶ ν' ἀποσυρθῆ εἰς τινὰ ἔρημον γωνίαν γῆς, ἐτόλμησε νὰ εἰσελθῆ εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ βουλευτηρίου· ὁ λαὸς τὸν εἶδε καὶ ἀνετριχίασε· ποῖον ἐστάθη τὸ ἀποτέλεσμα; τὸ νὰ παρουσιάσῃ οὗτος ἐνώπιον τοῦ κόσμου οἰκτρὸν θέαμα· νὰ δεχθῆ τοὺς κεραυνοὺς τῆς ἐθνικῆς ἀγανακτήσεως ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ βουλευτηρίου, καὶ ἐπὶ τέλους τὸ ἔθνος νὰ τὸν γυμνώσῃ ἀπὸ ὄλας τὰς βουλευτικὰς ἀντιπροσωπίας, ἃς ἀπλήστως καὶ κακῶς εἶχε συγκεντρώσει εἰς ἑαυτὸν ἀπὸ τοσαῦτα μέρη, καὶ νὰ τὸν ἐξελάσῃ ἀπὸ τοῦ βουλευτικοῦ περιβάλλου κατησχυμένον! : Ποῖος νουνεχῆς ἄνθρωπος, εὐρισκόμενος τυχὸν εἰς τὴν θέσιν του, δὲν ἤθελε προῖδῆ τὴν προφανῆ τύχην του ταύτην, καὶ νὰ τὴν προλάβῃ ἀποσυρόμενος εὐσχήμως; . . . Εἰς ποῖα ἄρα ἀσυνετώτερα ἀτοπήματα ἄλλα δὲν θέλει περιπέσει, καὶ εἰς ποῖαν ἐλεεινοτέραν ἔτι θέσιν δὲν θέλει εὐρεθῆ!

'Η

ΦΡΑΓΚΙΚΗ ΕΠΙΠΟΛΑΙΟΤΗΣ

Η Ο

ΔΥΒΕΡΓΙΕΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

'Ανεφάνη σπουδαῖον καὶ πολλοῦ λόγου ἄξιον φυλλάδιον, 'Ελληνογαλλιστὶ γεγραμμένον, ἢ ἐπιστολὴ τοῦ Κ. Κ. Ζωγράφου πρὸς τὸν Γάλλον Δυβεργιέρον Δε 'Ωρεάννε. Τὸ φυλλάδιον τοῦτο εἶναι ἄξιον τῆς μελέτης ὅλων τῶν 'Ελλήνων, διὰ νὰ γνωρίσωσι τὴν φραγγικὴν ἐπιπολαιότητα, καὶ τὴν δυσμένειαν, ἣν, παρασυρόμενοι ἀπὸ ἀπατηλὰς εἰσηγήσεις, οἱ Εὐρωπαῖοι δεικνύουσιν ὡς πρὸς τοὺς διακρινομένους ἄνδρας τοῦ 'Ελληνικοῦ τόπου.

'Ο Δυβεργιέρος ἦλθεν ἐσχάτως εἰς 'Αθήνας, καὶ εἰς τὴν 'Ελλάδα διέμεινε τρεῖς περίπου ἑβδομάδας· ἅς κρίνη καθείς, ἂν ἄνθρωπος εἰς τὸ βραχὺ διάστημα τοῦτο, ὅσον ὀξυδερκῆς καὶ ἂν εἶναι, δύναται νὰ σπουδάσῃ καὶ νὰ κρίνῃ κατὰ βάθος τὰ πράγματα, τὸν χαρακτῆρα καὶ τοὺς ἄνδρας ἐνὸς ἔθνους. 'Εν τοσοῦτῳ ὁ Δυβεργιέρος, μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του εἰς Παρισίους, συνέγραψε διατριβὴν τινά, ἣν ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν δύο κόσμων, καὶ εἰς τὴν διατριβὴν ταύτην ὁμιλῶν περὶ 'Ελλάδος, ὁμοῦ μὲ γενικὰς τινὰς πασιγνώστους ἀληθείας συρράπτει καὶ τοσαῦτα πλάσματα φαντασίας, τοσοῦτους μύθους·

Οὕτως οἱ Εὐρωπαῖοι περιηγητὰι περιηγοῦνται τὴν γῆν, καὶ ῥίπτοντες εἰς ὅλα τὰ πράγματα ἐπιπόλαιον βλέμμα, συγγράφουσι περὶ πάντων, πλάττουσι παράδοξα φαινόμενα, παρα-

δόξους κόσμους, καὶ πληροῦσιν ἔπειτα τὴν γῆν μὲ τὰς μυθιστορίας των.

Οἱ Εὐρωπαῖοι ὄνειρεύονται πάντοτε ἀποκλειστικὴν τινά ἐπιρροὴν καὶ ὑπεροχὴν εἰς τὴν 'Ελλάδα· μὲ τὸ πρῶμα τῆς ιδέας ταύτης ὑπὲρ τοῦ ἔθνους του ἦλθε καὶ θεώρησεν αὐτὴν καὶ ὁ Δυβεργιέρος· προκατειλημένος ἀπὸ τὴν τετριμμένην καὶ κοινὴν ιδέαν, ὅτι οἱ 'Ελληνες διαιροῦνται εἰς τρεῖς κόμματα Γαλλικὸν 'Αγγλικὸν, καὶ 'Ρωσσικὸν, παριστάνει ὅτι εἶδε καὶ ἐφηλάφησε ταῦτα, χωρὶς νὰ παρουσιάσῃ νεωτέραν τινὰ ιδέαν, χωρὶς νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν ἀληθεστέραν τῶν πραγμάτων κατάστασιν καὶ νὰ κρίνῃ, ὅτι οἱ ἀληθεῖς 'Ελληνες εἶναι πολῖται τῆς πατρίδος των καὶ δὲν ἀνήκουσιν εἰς κἀνὲν ἔθνος, ὡς τὸ ἀπέδειξε καταφανέστατα ἀκόμη χθὲς ἡ τρίτη τοῦ Σεπτεμβρίου. Εὗρε λοιπὸν ὁ Κ. Δυβεργιέρος, μεταξὺ τῶν ξενικῶν κομμάτων αὐτῶν φαινόν τι καὶ ὑπέροχον κόμμα, τὸ Γαλλικὸν, διότι ἡ περιφιλαντία οὕτω πάντοτε ὑπὲρ ἡμῶν παριστάνει τὰ φαινόμενα.

'Ο Δυβεργιέρος ἐπίσης, γινόμενος ἡχῶ τῶν τετριμμένων ἐκείνων ἀγγλικῶν δῦσχυρισμῶν καὶ ιδεῶν, ὅτι δῆθεν ἡ μεγάλη ἐκείνη μεταβολὴ τοῦ Σεπτεμβρίου ἦτο ὑποκίνησις τῆς 'Ρωσσίας, ἀπὸ σκοπὸν τοῦ νὰ προσβάλλῃ ἐν μέρος τοῦ ἔθνους, θέλει νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸ ἔθνος αὐτὸ τὴν ἀθάνατον δόξαν διὰ τὴν ὅλιαν ἐθνικὴν αὐτὴν μεταβολὴν του.

'Ο Κ. Ζωγράφος μὲ τὴν ἀπροσμάχητον λογικότητα ἐκείνην ἥτις τὸν χαρακτηρίζει, διαλύει καὶ ταύτην τὴν ἀπατηλὴν ἰδέαν τοῦ Κ. Δυβεργιέρου διὰ τῆς ἐπομένης περικοπῆς, εἰς ἣν εὐστόχως καὶ τοσοῦτον συντόμως περικλείονται οἱ ἱστορικοὶ λόγοι τοῦ μεγάλου ἐκείνου συμβάντος.

« Προητοίμασαν δὲ καὶ ἀποκατέστησαν ἀναπόφευκτον τὸ κίνημα τῆς 3 Ἰουλίου ὅλα τὰ περιστατικὰ ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων τὴν ἀκριβῆ διάγνωσιν ὑμεῖς εὕρηκατε εἰς τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν

τῶν Συνταγματικῶν ὑποσχέσεων τοῦ 1832, εἰς τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Κ. Μαυροκορδάτου κατὰ τὰ 1841, εἰς τὰ σφάλματα τοῦ διαδεχθέντος αὐτὸν Ὑπουργείου, εἰς τὸν ἀπὸ μέρους τῆς Ἀγγλογαλλικῆς Διπλωματείας κατὰ τὸ 1842 ἀντίκρουσιν τῶν Συνταγματικῶν Ἀρχῶν ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομικὴν κατάστασιν καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Κοινωνίας, εἰς τὰς καθ' ἑκάστην μᾶλλον κατεπιγούσας χρηματικὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐγγυηθέντων τὸ τελευταῖον δάνειον, τέλος πάντων εἰς αὐτὴν τὴν σημασίαν τῶν περιληπτικῶν, ἢ ἰδιαιτέρων τῆς τριπλῆς Συμμαχίας διακοινώσεων, αἵτινες δὲν ἀφῆκαν πλέον κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1843 οὐδεμίαν ἐλπίδα βίτικῆς τινὸς βελτιώσεως τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ὡς δυναμένης νὰ προκύψῃ ἀπὸ ἀπλῆν τινὰ φυλικὴν μεσολάβησιν.

α Ὅλων αὐτῶν τῶν περιστάσεων ἡ δυστυχὴς συνδρομὴ εἶχε φέροι τὰ πράγματα εἰς ἀκμὴν τοιαύτην, ὥστε ἡ γενικὴ ἀναστάσις μεγάλου μέρους τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος ἐπέκειτο ἀναπόφρευτος. Ἀλλὰ τούτου γινομένου, οὐδεμία δύναμις, οὐδεμία ἐπιβρόχῃ ἤθελεν εὐρεθῆ ἀποχρώντως ἰσχυρὰ διὰ νὰ διευθύνῃ τὴν κίνησιν αὐτῆς, διὰ νὰ τὴν σταματήσῃ ἐγκαίρως καὶ πρὶν ἢ καταστρεπτικῆς καὶ ὀλεθρίας ἀναρχίας τὰ ἐρείπια ἤθελεν καλύψει τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος· ἡ γενικὴ πεποίθησις τῶν σημαντικωτέρων ἀνδρῶν ὄλων τῶν κομμάτων, περὶ τοῦ ὅτι τοιαύτη δύναμις πούποτε δὲν ὑπῆρχε, ἐγέννησεν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν σωτήριον φόβον, ὑπὸ τὴν ἐπιβρόχην τοῦ ὁποίου ἐσχηματίσθη, οὕτως εἰπεῖν, αὐτομάτως, ἡ ἔνωσις αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ σώσωσι τὴν πατρίδα καὶ τὸν Θρόνον διὰ τολμηρᾶς τινὸς καὶ σχεδὸν ἀπηλπισμένης ἀποφάσεως, δὲν εἶχον εἰμὴ ἔν μόνον ἀλλὰ μέγα μέτρον νὰ λάβωσι, τουτέστι νὰ προλάβωσι εἰς τοῦ κινήματος τῆς Πρωτεύουσας τὸ τῶν Ἐπαρ-

χιῶν. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐλήφθη περὶ τὰ μέσα Αὐγούστου 1834 μὲ πληρεστάτην σύμπνοιαν, καὶ χάρις εἰς τὴν Ὑψηλὴν τοῦ βασιλέως φρόνησιν, ἡ Ἱστορικὴ ἐπιτυχία τῆς 3 Ἰουλίου ἐστεφάνωσε τὴν ἀφοσίωσίν των, καὶ τοῦ ἔθνους ὄλου αἱ εὐχαὶ ἐεπληρώθησαν· εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι καθαρὰ καὶ ὅλως ἐθνικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῶν μεγάλων τῆς ἡμέρας ἐκείνης συμβάντων, ὅτι οὐδεμία μυστικὴ ἑταιρία, οὐδεμία ξενικὴ εἰσήγησις, οὐδεμία ἀντιβασιλικὴ ἰδέα περιεπλέχθη μετ' αὐτῶν. »

Ἐκ τῆς τελευταίας φράσεως τῆς περικοπῆς ταύτης βλέπει τις, ὅτι ἐπλαστοργήθη ἡ ἀγενὴς συκοφαντία κατὰ τινων ἐξαιρετικῶς, ὅτι δῆθεν κατὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ Σεπτεμβρίου σκοπὸς αὐτῶν ἦτο, ὑπὸ τὴν ἐπιβρόχην τῆς Ῥωσσίας, ἡ ἀποβολὴ τοῦ βασιλέως· ἡ συκοφαντία αὕτη εἶναι συκοφαντία ἀνανδρος, χαμηρπῆς· ἡ ἀποβολὴ τοῦ βασιλέως εἰς τὴν τρομερὰν περίστασιν ἐκείνην ἤθελεν εἶσθαι ἔργον τῆς Εἰμαρμένης· τὴν σοβαρὰν ἰδέαν ταύτην, ἐὰν ἀνῆκε νὰ τὴν συλλάβῃ τις, ἤθελε τὴν συλλάβῃ αὐτὸ τὸ ἔθνος· ὅταν τὸ ἔθνος ἔκαμε τὸ μέγα καὶ ἀπηλπισμένον ἐκείνιον βῆμα, ἵΠοιον εἶχεν ἀποφασιστικὸν σκοπὸν; νὰ ὑποχρεώσῃ εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ Συντάγματος τὸν βασιλέα· ἂν ὁ βασιλεὺς δὲν ἤθελε φωτισθῆ ἐξ οὐρανοῦ διὰ νὰ δείξῃ τοσαύτην σύνεσιν καὶ νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ ἔθνους, τὸ ἔθνος αὐτὸ ἵ τί ἤθελε τότε πράξει; ἤθελεν ἴσως ἀπρακτον ὑποχωρήσει; ... ἡ λοιπὸν δὲν ὑπῆρξε παντάπασιν ἰδέα ἀποβολῆς τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐπαστάσεως ἐκείνης, ἤθελεν κατασταθῆ ἔνοχοι ἐσχάτης ἀπροβλεψίας εἰς ἐναντίαν τινὰ θλιβερὰν περίστασιν, ἢ ἂν ὑπῆρξε τοιαύτη ἰδέα, αὕτη ἔπρεπε νὰ εἶναι ἰδέα ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους· Ἐλλῆν τις Πρέσβυς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔλεγεν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς μεταβολῆς τοῦ Σεπτεμβρίου μὲ ἀμεταμέλητον πόθον « αὐτὸς ὁ διάβολος ἄς λείψῃ, καὶ ὅποιος ἄλλος διάβολος

» θέλει ἄς ἔλθῃ » ! . . . καὶ ὕστερον αὐτὸς, καὶ ἄλλοι ὅμοιοί του τὴν ἰδέαν των, τὸν πόθον των, τὴν προμελέτην των, τὴν πλαστοουργοῦσι καὶ τὴν προσάπτουσιν ὡς κατηγορίαν ἐναντίον ἄλλων προσώπων σήμερον, ὡς οἱ οὐτιδανοὶ καὶ μοχθηροὶ δοῦλοι, οἵτινες ρίπτουσιν εἰς ἄλλους τὰ σφάλματά των προφασίζόμενοι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου των ! διατὶ τοσαύτη χαμέρπεια καὶ ἀναξιοπρέπεια ! . . .

Τὴν σεμνὴν ἰδέαν ταύτην, μὲ τὴν ὅποیان ἐστολίξεν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὰ φύλλα τῆς ἄλλο τε ἢ Ἀθηνᾶ, ἐπανάλαβεν ἤδη καὶ ὁ Δυβεργιέρος, νομίσας, ὅτι ἀνεκάλυψε σπουδαῖόν τι καὶ καινοφανές : ἄλλ' ὅλος ὁ σκοπὸς τῆς διατριβῆς του δὲν ἦτο φαίνεται, εἴμῃ ἢ συστηματικῇ προσβολῇ ἐναντίον τοῦ Κυβερνητικοῦ λεγομένου κόμματος καὶ πρὸ πάντων ἐνὸς διακεκριμένου ἀνδρὸς τοῦ ἔθνους, ὃς τις κατέστη τοσοῦτον ἐπίφοβος καὶ ἐπίφοβος, λέγομεν τοῦ Ζωγράφου !

Ἔσφαλεν ὁ πολῦτιμος οὗτος Ἕλληνα, διότι ἡ φύσις τὸν ἐπρόκλισε μὲ πλεονεκτήματα τινὰ, ἅτινα ἀνησυχοῦσι τοὺς ὑποβλέποντας τὴν ἰκανότητα τῶν Ἑλλήνων ; ἔσφαλε, διότι ἐνῶ ἠγωνίζετο ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ὑπὲρ τῶν μεγάλων συμφερόντων τῆς Πατρίδος, τὸ Κοινὸν τῶ ἀπέδωκε τὸ σκῆπτρον τῆς ῥητορικῆς δεινότητος, καὶ χαλκεύονται πάντοτε ἀλλεπάλληλοι συκοφανταί κατ' αὐτοῦ, ἀλλεπάλληλα διευθύνονται ἐναντίον του τὰ βέλη ;

Ἄλλ' ὅσον καταπολεμεῖται μία πραγματικῇ ἰκανότης, τοσοῦτον αὐτὴ ἀναπτύσσεται καὶ μεγαλύνεται ἕνεκα μαύρης διαβολῆς τὸ ἔθνος ἄλλοτε πρὸς καιρὸν τὸν εἶχε στερηθῆ ἄλλ' ἅμα τὸν εἶδεν ἐπάνω εἰς τὸ βῆμα, ἅμα τὸν ἤκουσεν ἀπὸ τοῦ βήματος τὸν ἠσπᾶσθη μετὰ χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ, τὸν ἐχειροκρότησε καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη.

Τὸ βῆμα τῆς Πατρίδος εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις ἔχει

ἀνάγκην ἐνὸς βουλευτοῦ ὡς τὸν Ζωγράφον, καὶ ἡ εἰσοδὸς του εἰς τὸ Ὑπουργεῖον θέλει ἐνισχύσει ἐπὶ μᾶλλον τὴν Κυβέρνησιν, ἀφαιροῦσα ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν ἰσχυρώτατον σύμμαχον, μοιολόντι ὁ γενναϊόφρων καὶ ἐνάρετος οὗτος Ἕλληνα, εἴμεθα πεπεισμένοι, δὲν θέλει ποτὲ ἐξουτελισθῆ διὰ νὰ συμμαχήσῃ μὲ μίαν μοχθηρὰν μερίδα ἀνθρώπων, μεταξὺ τῆς ὁποίας καὶ αὐτοῦ ὑπάρχει ἀνεφγμένον ἀπαισιώτατον χάσμα.

Τὸ φυλλάδιον τοῦτο, ἦτοι ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Κ. Ζωγράφου πρὸς τὸν Δυβεργιέρον, εἶναι ἀξία τῆς μελέτης ὅλων τῶν πολυπραγμόνων ἀνδρῶν· εἶναι γεγραμμένη μὲ ὕφος ἀφελές καὶ ἐμβριθές ἐνταυτῶ. Πᾶσα λέξις ἐξέρχεται μὲ βαθεῖαν πολιτικὴν σύνεσιν, περιέχει ἀληθείας ἱστορικὰς καὶ πανταχοῦ μαρτυρεῖ τὴν λογικὴν κρίσιν καὶ δεινότητα τοῦ γράψαντος, ὃς τις τιμᾷ τὴν Πατρίδα.

Ο
ΖΟΡΜΠΑΣ ΚΑΠΕΤΑΝΟΣ

Η ΕΤΕΡΑ

ΦΡΑΓΚΙΚΗ ΚΟΥΦΟΝΟΙΑ.

Σοφοί είναι οί Ευρωπαίοι, και οί δημοσιογράφοι των είναι φωστῆρες τηλαυγεῖς, οἵτινες φωταγωγοῦσι τὴν κτίσιν οί Ευρωπαίοι ἔχουσι ὑπ' ὄψιν τὴν γενικὴν κατάστασιν τοῦ κόσμου, τοὺς χαρακτῆρας ὄλων τῶν ἀνδρῶν, ὄλων τῶν ἐθνῶν γνωρίζουσι τὰ πάντα κατὰ βῆθος, και ὅσα γράφουσι τὰ γράφουσι μὲ ἀσφαλῆ κρίσιν. . . τοιαύτη εἶναι ἡ πρόληψις, ἣν ἔχουσι ὑπὲρ αὐτῶν οί Ευρωπαίοι, ἢ τουλάχιστον τοιοῦτος πρέπει νὰ ᾖναι ὁ δημοσιογράφος ἐνὸς πεφωτισμένου ἔθνους, διὰ νὰ μὴ καθίσταται και αὐτός και τὸ ἔθνος του περίγελως εἰς τὸν κόσμον.

Σύρομεν ἐνώπιον τοῦ Ἀνατολικῦ κόσμου ἓνα Ἀγγλον δημοσιογράφον διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ κόσμος, οὗτος ὁ κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν Ευρωπαίων ὡς ἀμαθῆς και βάρβαρος κόσμος, τὴν φραγκικὴν κουφόνειαν ἕως ποῦ φθάνει.

Ἡ Ἀγγλικὴ αὕτη ἐφημερὶς ὁ ἔξεταστῆς δημοσιεύει εἰς τὸ φύλλον της τῆς 21 7βρίου τὰς ἐξῆς περιέργους περὶ Ἑλλάδος εἰδήσεις :

α Εἰς τὴν Ἑλλάδα (λέγει ἡ ἐφημερὶς αὕτη) τὸ Σύνταγμα, » τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἡ Γαλλία και ἡ Ἀγγλία, καταπολε- » μῶσαι τὴν Ῥωσικὴν κακοβουλίαν και τὴν ἀδυναμίαν τοῦ » Ὀθωνος, ὑπεράσπιζον, πνέει τὰ λοιπῆθια. Ὁ Πισκατόρης ἐθυ- » σίασε τὸν Μαυροκορδάτον και ἐπνιξε τὸ Σύνταγμα, παρα-

» δους αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας ἐνὸς Ζορμπᾶ καπετάνου, ἐνὸς κᾶ- » ποιου Κωλέτου, ὅστις δὲν ἤξεύρει νὰ γράφῃ οὔτε τὸ ὄνομά » του. ἐξ αἰτίας δὲ τούτου, ἅμα διωρίσθη, ἠναγκάσθη νὰ προσ- » φύγῃ εἰς τοὺς Ῥωσίζοντας συμβούλους του διὰ νὰ εὔρῃ ἓνα » γραμματικόν. Ἀφ' οὗ ὁ Κωλέτης ἔγεινεν ὑπουργός, τίποτε » ἄλλο δὲν ἀκούει τις εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰ μὴ ἀρπαγὰς, λη- » στείας, σφαγὰς και φόνους. Κάθε παλικᾶρι νομίζει ὅτι ἐπ- » ανῆλθεν ὁ καιρός του· ἐνῶ δὲ ἡ Ἰσπανία ἔχει ἓνα Ναρθαῆζ, » ἡ Ἑλλάς πιθανῶς θέλει ἔχει τριάκοντα. Τὰ Ἑλληνικά πράγ- » ματα, ὡς φαίνεται, θέλουσι λάβει τὴν αὐτὴν ἔκβασιν μὲ τὰ » Ἰσπανικά. Οἱ ὄπλαρχηγοί και οἱ κληρικοί θέλουσι διανεῖμει » ἀναμεταξύ των τὰ λάφυρα, ἐκμηδενίζοντας τὴν βασιλικὴν » ἐξουσίαν. Οἱ ἐλευθερόφρονες θέλουν ἐξορισθῆν ἐκ τῆς Ἑλλά- » δος, και αἱ προσαγαί τῆς Πετροπόλεως θέλουσι ἐκτελεῖσθαι » πιστῶς εἰς τὰς Ἀθήνας, καθὼς αἱ τῶν Παρισίων εἰς τὸ Μα- » δρίτιον· ὁ δὲ λόρδος Ἀθερδῆνος, ὁ ἐπικληθεὶς ποτε Ἀττικὸς, » πρέπει τώρα νὰ μετονομασθῆ Βοιώτιος. »

Οὕτως αἱ κεφαλαὶ τῶν Ευρωπαίων εἶναι πλήρεις μύθων και ἐλλεινῶν ἰδεῶν· ἡ ὁ δημοσιογράφος οὗτος δὲν ἀνέγνωσε ποτὲ ἑλληνικὴν ἐφημερίδα, και δὲν ἤκουσε ποτὲ περὶ Ἑλλάδος τί, και ἐπομένως εἶναι ἄθλιος διὰ νὰ εἶναι δημοσιογράφος, ἡ οἱ ἐν Ἑλλάδι ἀνταποκριταὶ του εἶναι ἐλλεινότεροι ἐκείνου, και προ- δίδουσι τὴν ἐσχάτην φαυλότητά των, μὲ τὴν ὁποῖαν ἐξευτελί- ζουσι τὸ ἔθνος εἰς τὸν ἔξω κόσμον· α ὁ Ζορμπᾶς Καπετάνος πρὸ πάντων, ὅστις ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς Ῥωσίζοντας ἓνα γραμ- ματικόν» εἶναι φράσις, ἣτις κινεῖ καγχασμὸν ἀκράτητον εἰς τὴν Ἀνατολήν· οἱ δὲ κληρικοί, οἵτινες θέλουσι διανεμηθῆ τὰ λάφυρα ὡς εἰς τὴν Ἰσπανίαν, εἶναι ἰδέα, ἣτις στεφανῶνει τὰ φῶτα και τὰς γνώσεις τῶν Ευρωπαίων.

Δίσχαρὰ τῶνδντι και ἀποτρόπαια τερατοουργήματα! πολλὰ

τοιαῦτα ἀνέκδοτα ἔχει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἡ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος πάλιν· ἢ ἐν Ἑλλάδι ξενικὴ συμμορία δὲν ἤρκεσθη νὰ ἀπατᾷ τοσοῦτον παχυλῶς περὶ Ἑλλάδος τὴν Ἀνατολὴν, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ ἀπατᾷ ἔτι παχυλότερον καὶ αὐτὴν τὴν Δύσιν· οἱ δὲ καρποὶ τοῦ ψεύδους; ὁ ἴδιος ὄλεθρος καὶ ἡ κατασχύνη!

ΑΙ ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΙ ΠΡΟΣΒΟΛΑΙ

ΚΑΙ Η

ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ.

Τὸ σύστημα τῶν ἐθνῶν ὁμοιάζει τῶν πλανητῶν τὸ σύστημα, ἡ δὲ Κωνσταντινούπολις ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεώς της κατέχει ἐντὸς τοῦ ἐπιγείου συστήματος τούτου τὴν θέσιν, ἣν κατέχει ὁ ἥλιος ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ πλανητικοῦ συστήματος· συστρέφονται περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ δορυφοροῦσι τὴν Ἀνασσαν αὐτὴν ὅλα τὰ ἔθνη, καθὼς συστρέφονται περὶ τοῦ Ἡλίου καὶ δορυφοροῦσι τὸν μεγαλοπρεπέστατον αὐτὸν Ἄνακτα τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος ὅλοι οἱ πλανῆται.

Ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι τὸ Κέντρον τοῦ ἐπιγείου κόσμου συνδέει ἐξαισιῶς τὰς θαλάσσας καὶ τὰς Ἠπείρους, καὶ συγκεντρώνει εἰς ἑαυτὴν ὅλα τὰ ὄμματα, ὅλους τοὺς στοχασμοὺς, ὅλας τὰς ἰδέας· πλατεῖα τοῦ οἰκομενικοῦ ἐμπορίου, ὄρμητήριον τῆς παγκοσμίου συνεντεύξεως, ὁμοιάζει πανήγυριν αἰωνίαν, ὃ δὲ κυματισμὸς τῶν σημαίων της, δασύς καὶ ποικιλός

χρους, σχηματίζει ἀείποτε εἰς τὰ ὕψη τοῦ ὀρίζοντός της κόσμον ἴδιον, κόσμον γοητευτικόν, κόσμον, ἐπιβάλλοντα εἰς ὄλην τὴν γῆν μυστηριώδη τινὰ σιγὴν καὶ σέβας.

Κύκλω ὄλων τῶν ἐθνῶν, ὄλων τῶν ἐπικρατειῶν χαράσσονται ὄρια, ὡς οἱ πλανῆται ἔχουσι τὰς τροχιάς των· καθὼς δὲ ὅταν εἰς πλανῆτης παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὴν τροχίαν του θέλει ἀπωλεσθῆ αὐτός, ἢ καταστραφῆ τὸ ἡλιακὸν σύστημα, καὶ τὸ σύμπαν κατασταθῆ πάλιν χάος, τοιοῦτοτρόπως ὅταν ἔθνος τι παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὰ ὄριά του, ἢ ἄρμονία τοῦ συστήματος τῶν ἐθνῶν καταστρέφεται, καὶ ἡ γῆ μεταβάλλεται εἰς θάλασσαν αἵματος καὶ πυρός.

Ἡ Ὄθωμανικὴ Αὐτοκρατορία ὑφῆται σήμερον μεταξὺ ὄλων τῶν ἐθνῶν, ὡς ὁ κεντρικὸς καὶ μέγας θόλος, γιγαντιαίου τιγὸς οἰκοδομήματος, ὃ ὁποῖος ἅμα θραυσθῆ καταρρέει ὄλον τὸ οἰκοδόμημα. Πολλάκις οἱ ἄνθρωποι, ὡς ὄντα ἀτελεῖ, ἀγανακτοῦσιν ἐναντίον τῶν ἐξαισιῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ. ἀλλ' ἔρχεται καιρὸς, καθ' ὃν θαυμάζουσιν ἐνώπιον τῶν ἀνεξιχνίαστων βουλῶν τοῦ οὐρανοῦ.

Ποία ἤθελεν εἶσθαι ἡ πολιτικὴ κατάστασις τῆς γῆς, εἰάν ἔλειπεν ἐκ τοῦ μέσου τῶν Ἐθνῶν ἡ Ὄθωμανικὴ Αὐτοκρατορία; εἶναι δύσκολον νὰ τὸ προῖδῃ τις· τὸ βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι πᾶν ἄλλο ἔθνος ἐκ τῶν σημερινῶν μεγάλων ἐθνῶν ἂν ἐκυρίευσεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου, ἰσορροπία ἐθνικῶν δυνάμεων ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ἤθελεν ὑπάρχει, καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις, δικτάτωρ ὄλου τοῦ κόσμου τούτου, ἤθελε δεσμεύσει τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Περίξ τῆς μεγάλης καὶ περιζήλου ταύτης γῆς, ὑφῶνται τὰ μεγάλα ταῦτα ἔθνη ὡς θάλασσαι ἐξογκωμέναι, αἵτινες ἐπιχυνόμεναι ἠδύναντο νὰ καταπνίξωσι τὴν Ἀνατολὴν· ἀλλ' ὁ Ὄθωμανικὸς θρόνος ἵσταται ἐν μέσῳ αὐτῶν ὡς ἀκλόνητος

βράχος, ἐναντίον τοῦ ὁποίου συντρίβονται τὰ κύματα τῶν θαλασσῶν αὐτῶν· τὸν βράχον τοῦτον ἔθεσε προνοητικῶς ἡ κραταιὰ χεὶρ τοῦ ὑψίστου.

Ἐχρειάζεται ἐν μεθόριον μεταξύ ὄλων τῶν ἔθνων· ἐχρειάζεται μία ὡς ἐκ τῆς φύσεως οὐδετέρα Δύναμις νὰ τεθῆ ἐν μέσῳ τῶν συγκρουομένων Χριστιανικῶν Δυνάμεων, πρὸς διατήρησιν τῆς κοινῆς ἰσορροπίας. ἐχρειάζεται, οὕτως εἰπεῖν, Μία Γερουσία μεταξύ τῆς Ἀρκτου καὶ Μεσημβρίας, μεταξύ τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς διὰ τὴν ἰσοστάθμιον αὐτὴν συντήρησιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ κοινωνικοῦ σώματος τῆς γῆς, καὶ ὡς τοιαύτη δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι, εἰμὴ ἐν κοινωνικῶν σώμα ὅλως διάφορον τῶν ἄλλων αὐτῶν κοινωνικῶν σωμάτων· ἡ θρησκεία, αἱ πολιτικαὶ ἀρχαί, τὰ ἥθη, ἰδοὺ τὰ ἀκαταμάχητα στοιχεῖα, ἅτινα ἀπαρτίζουσι τὴν ἀπαρέγκλιτον οὐδετερότητα ταύτης τῆς μεσοτοίχου Δυνάμεως· οὔτε πρὸς τὸ Δυτικὸν δόγμα δύναται νὰ κλίνη, οὔτε πρὸς τὸ δόγμα τὸ ἀνατολικόν, καὶ οὔτε πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ ἥθη τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, οὔτε καὶ εἰς ἐκεῖνα τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας· τοιοῦτοτρόπως μένει ἐν τῷ μεταξύ ὄριον ἀπαραβίαστον, μένει στοιχεῖον συντηρητικόν, μένει ἐγγυητὴς ἀσφαλέστατος τῆς κοινῆς ἰσορροπίας· καὶ ἐπειδὴ οὐδὲ φύλλον δένδρου δὲν σείεται ἄνευ τῆς θελήσεως τοῦ οὐρανοῦ, ἔπεται, ὅτι τὸ μέγα ἔργον τοῦτο ὑπῆρξεν ἔργον τῆς θείας προνοίας.

Τὴν κοινωνικὴν τάξιν ταύτην, ἣν καὶ τινες τῶν Χριστιανικῶν αὐτῶν Δυνάμεων ποιοῦνται περὶ πολλοῦ, καὶ τοι ὑφισταμένην τῇ βουλήσει τοῦ οὐρανοῦ, προσβάλλουσιν ἀσυνέτως καὶ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος δημοσιογράφοι τινές, ὀλίγον μεριμνῶντες περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπισηφαλοῦς διαγωγῆς των ταύτης.

Οἱ δημοσιογράφοι οὗτοι, ἄνθρωποι ἀφ' ἑνός, μὴ ἔχοντες

ἄλλας κοινωφελεῖς γνώσεις καὶ ιδέας ν' ἀναπτύξωσιν, εἰμὴ τὴν περὶ Τουρκίας ιδέαν, ἣν ἠδύνατο ἐπίσης ἀφρόνως νὰ προσφέρῃ τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ τυχών· ἄνθρωποι ἀφ' ἑτέρου πλάνοι, καὶ μὴ ἔχοντες κἀνὲν σύστημα πολιτικόν, καὶ κολακεύοντες ἰδιοτελῶς καὶ δουλοπρεπῶς τὰς ιδέας ἄλλων, ἐπιλαμβάνονται ἐνός θέματος τοσοῦτον σπουδαίου, προσβάλλουσιν ἀνοήτως καὶ ἀυθαδῶς τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν, καὶ ρίπτουσιν ὀλεθρίως τὴν δυσπιστίαν, τὴν δυσαρέσκειαν, καὶ τὸ αἶσθημα τῶν ἐκδικήσεων μεταξύ τῶν ἐπικρατειῶν,

Εἷς ὁ Κυριάρχης ὄλων τῶν ἐπικρατειῶν τῆς γῆς, αὐτὸς ὁ Κυριάρχης τοῦ Σύμπαντος· ἡ ἀνεξιχνίαστος βούλησις αὐτοῦ ἤγειρε τὴν Ἑλλάδα· ἡ ἰδία βούλησις διατηρεῖ τὴν Τυρκίαν. Ἐὰν τί τινές τῶν Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων, θυσιάζουσαι αὐτὰ τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα προσβάλλουσιν ἀφρόνως τὴν Τουρκίαν; κατακτῶνται μὲ οἷστρους ποιητικούς, μὲ πομπῶδεις λόγους τὰ ἔθνη;

Ἐὰν τί ἠδύνατο κατὰ τοιαύτην περίστασιν νὰ πράξῃ πᾶν ἔθνος εὐρισκόμενον εἰς τὴν θέσιν τῆς Τουρκίας; ἠδύνατο ν' ἀποβάλλῃ ἀπὸ τὴν ἐπικράτειάν του ὅλους τοὺς Ἑλληνας, ν' ἀποκλείσῃ ἀπολύτως καὶ ἐφημερίδας, καὶ συγγράματα, πᾶσαν Ἑλληνικὴν συγγραφὴν. Ἐἰσέρχονται ἐφημερίδες εἰς τὴν Αὐστρίαν; εἰσέρχονται εἰς τὴν Ῥωσίαν; εἰσέρχονται εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἤτοι εἰς τὴν Ἐπτανήσον; ὁμοίως ἠδύνατο νὰ μὴν εἰσέρχωνται καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν, καὶ μόνον τοῦτο ἡ Τουρκία, τῶντι μεγαλόθυμος καὶ ἀνεκτικὴ, τίποτε δὲν ἔπραξεν ἐξ ὄλων τούτων, καὶ μόνον ἠναγκάσθη ν' ἀποκλείσῃ πρεπόντως ἐλεεινὴν τινα ἐφημερίδα α ἢ Συνένωσις » καὶ νὰ διατάξῃ ἔκτοτε τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν εἰς τὸ Κράτος τῆς εἰσαγομένων βιβλίων.

Ἡ πράξις αὕτη ὡς ἐκ μέρους τῆς Τουρκίας δὲν ἦτον ἐν μέγα κακόν· ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὁμοίως εἶναι κακόν μέγιστον,

διότι καὶ αἱ ἀθωότεραι ἐφημερίδες, καὶ τὰ ἀθωότερα συγγράμματα δὲν δύνανται εἰμὴ νὰ θεωρῶνται ὑποπτα τοῦ λοιποῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ δυσκολεύωνται, γ' ἀποδοκιμάζονται. : Τί δύναται νὰ γενῆ ἡ Ἑλλάς, ὅταν τὰ διάνοητικά ἔργα τῆς ἀποκλεισθῶσιν ἀπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, τὴν μόνην μὲ τὴν ὁποίαν ἡ γλῶσσά τῆς ἔχει κοινότητα καὶ σχέσιν; θέλουσιν ἀλλαχῶ τὰ ἀναγνώσει οἱ Κινέζοι καὶ οἱ Ἴνδοί; τί θέλει γενῆ ὅταν ἐκ δικαίας τινός δυσμενεῖας δυσκολευθῆ τὸ ἐμπόριόν τῆς, δυσκολευθῶσιν οἱ ἔνεκεν πόρου ζωῆς εἰς μυριάδας περπιδημοῦντες Ἕλληνες εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, τὴν μόνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ κύριον ἐμπόριόν τῆς ἡ Ἑλλάς, τὴν μόνην, εἰς ἣν εὐρίσκουσιν ἄρτον οἱ ἐνδοεῖς Ἕλληνες τῆς;

Ἄλλ' ὅλα ταῦτα οἱ ἀσύνετοι οὔτοι δημοσιογράφοι οὐδόλως τὰ ἐσυλλογίσθησαν, καὶ ἂν πάσχη ἔνεκεν τῆς ἀφροσύνης τῶν ὀκόσμος, ἂν ὑποφέρωσι τὰ μεγάλα συμφέροντά τοῦ ἔθνους, ὀλίγον φροντίζουσιν οὔτοι, καὶ μόνον νομίζουσιν ὅτι πρᾶττουσί τι μέγα, κάμνοντες τὰς ἀγυρτικὰς καὶ τετριμμένας ταύτας ἐπιδείξεις τῶν.

Προστίθενται ὕστερον εἰς ταύτας τὰς σκανδαλώδεις παραφροσύνας καὶ αἱ καταχθάναι κακεντρέχειαι ἀντιχριστῶν τινῶν χριστιανῶν πλησίον τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀθῶν Ὀθωμανῶν, καὶ οὕτω τὸ κακόν, ἡ δυσμένεια, ἡ ὑπόνοια αὐξάνουσι κατὰ παντός Ἑλληνικοῦ ἀντικειμένου. Εἶναι ἐγνωσμένον ὁποίαν εὐγένειαν καὶ γενναιοφυλίαν ἔχει ἡ Ὀθωμανικὴ φυλὴ, καὶ ὅτι ποτὲ αὕτη δὲν ἠναγκάσθη νὰ ἐνεργήσῃ τι ἀντίθετον ὡς πρὸς συμφέρον χριστιανικόν, εἰμὴ ἀπὸ ἀπατηλὰς εἰσηγήσεις καὶ κακεντρεχείας πάλιν διεφθαρμένων χριστιανῶν.

Ἄς σωφρονήσωσιν ὅσιν κρατοῦσιν ἀνὰ χεῖρας τὸν δημοσιογραφικὸν κάλαμον ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῷ ἄς φεισθῶσι τῶν καλῶς ἐννοουμένων συμφερόντων τοῦ ἔθνους: ἄς

μὴν ἐνοχοποιῶσι τὴν ἀναγκαίαν μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεω ἀρμονίαν· ἡ Ἑλλάς τὰ μεγάλα συμφέροντά τῆς ἔχει πρὸ πάντων ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ· ἡ σύμπνοια τῶν δύο ἐπικρατειῶν εἶναι ὑπὲρ ποτε ἀναγκαία πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐπεμβάσεως Δυνάμεων, ἐπιβουλευομένων τὴν Ἀνατολήν· τὸ δὲ μέλλον, τὸ μυστηριώδες καὶ μέγα μέλλον τῆς γῆς ἀπόκειται εἰς τὰς ἀνεξερευνήτους βουλὰς τῆς θείας προνοίας!

Ο ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ

ΤΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΕΙΟΥ (α)

Ὁ Χρόνος, σεμνὴ ἐφημερίς τοῦ ἔθνους, δίδει οὐσιωδῶς τὸν ἀποχρῶντα λόγον, δι' ὃν ὁ Μαυροκορδάτος ἀπεγυμνώθη καὶ ἀπὸ τοῦ πανεπιστημείου τὴν βουλευτικὴν ἀντιπροσωπίαν· τὸν λόγον τοῦτον κρίνομεν ἄξιον νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὸ σύγγραμμα ἡμῶν, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὕλη ἱστορικὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ διὰ νὰ ἐξέλθῃ τὸ Κοινόν ἀπὸ μίαν πρόληψιν, ἣν συνέλαβε περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου εἰς τὸν καιρὸν τῆς γενικῆς ἀμαθείας.

« Πᾶσαν ἀνθρώπων συμμορίαν συμμορίτης τις ὁμοτέχως δύναται καταλλήλως νὰ παραστήσῃ. Τοὺς τέκτονας, λόγου χάριν, ὁ τέκτων παριστάνει, τοὺς σκυτεῖς ὁ σκυτεὺς, τοὺς ξυλουργοὺς ὁ ξυλουργός, τοὺς ἰατροὺς ὁ ἰατρός, τοὺς λογίους ὁ λόγιος, τὰς Μούσας ὁ Μουσηγέτης Ἀπόλλων· τὸ πανεπιστημειον λοιπόν, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ρόμου, δὲν δύναται νὰ τὸ

(α) Ὁ τελευταῖος ἐπὶ τοῦ τάφου του λίθος.

ἀντιπροσωπεύση ἄλλος τις, εἴμῃ ἄνθρωπος ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ διακεκριμένος, εἴτε ἐκ τῶν ἐντὸς εἴτε μὴ τοῦ κύκλου τῶν καθηγητῶν.

Ἄλλ' ὁ Μαυροκορδάτος διεκρίθη ποτὲ ὡς σοφός, ἐπιζητῶν, ἢ λόγιος; ὄχι· ἀφοῦ δὲ τοιοῦτος δὲν εἶναι, πῶς θέλει δυνηθῆναι νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ ἐπαξίως τὰς Μούσας, τῶν ὁποίων οὔτε τὴν γλῶσσαν γνωρίζει, οὔτε τὰ ἔργα ἐξέμαθεν;

Ὁ Μαυροκορδάτος εἶναι θεολόγος; ὄχι· —εἶναι ἰατρός; ὄχι· —εἶναι νομικός; ὄχι· —εἶναι μαθηματικός; ὄχι· —εἶναι φιλολόγος; ὄχι· —εἶναι φιλόσοφος; ὄχι. Ἀφ' οὗ λοιπὸν οὔτε θεολόγος, οὔτε ἰατρός, οὔτε νομικός, οὔτε μαθηματικός, οὔτε φιλόλογος, οὔτε φιλόσοφος εἶναι, φυσικῶς καὶ νομικῶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παραστήσῃ ἐν τῇ Βουλῇ εἰδικῶς ὄλας τοῦ κόσμου τὰς ἐπιστήμας.

Ἄλλὰ δὲν προσέβαλον ἄρα γε ἑαυτοὺς, δὲν ἐξύβρισαν τὰ γράμματα καὶ τὰς Μούσας οἱ καθηγηταὶ τοῦ πανεπιστημείου προτιμήσαντες ἑαυτῶν ἓνα ἀμαθέστερον αὐτῶν; Καὶ ἐὰν μὲν εἶδον τὰς ψήφους τῶν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον ἦσαν κατὰ τι συγχωρητέον οἱ καθηγηταὶ τοῦ πανεπιστημίου, ἀλλ' ἐκλέξαντες βουλευτὴν τὸν ἀποτυχόντα πρόεδρον τοῦ ὑπουργείου ἀπέδειξαν, ὅτι δὲν ἔχουσι ποσῶς ἀνεξαρτησίαν χαρακτῆρος.

Ἐν ὀλίγοις δέ· ἢ τὸ πανεπιστήμιον δὲν ἔχει ἀνάγκην εἰδικοῦ βουλευτοῦ, ἢ ὁ Μαυροκορδάτος εἶναι ἀνίκανος νὰ τὸ ἀντιπροσωπεύῃ. »

Παράδοξον καὶ ἀστεῖον ἐνταυτῷ! ὁ Μαυροκορδάτος τοιοῦτοτρόπως, γυμνωθεὶς ἀπὸ τὴν βουλευτικὴν ἀντιπροσωπίαν, ἐξελέγχεται καὶ ὡς ἀγράμματος καὶ ὡς ἀμαθής! Ποίαν ἐντύπωσιν θέλει κάμει τάχα ἡ ἐξήγησις αὕτη εἰς ὅσους εἶχον τὴν πρόληψιν ὅτι ὁ Μαυροκορδάτος ἦτο πανεπιστήμων τις, ὁ μόνος φωστήρ! Ποίαν ἐντύπωσιν θέλει κάμει εἰς τὸν συμπατριώτην του Ἀλέκον Σουῆσον, ὅστις κάμων εἰς τὸ πρῶτον φύλλον τῆς Συνενώσεως νὸτ ἐκπληκτικὴν ἐκείνην εἰκόνα τοῦ Μαυροκορδάτου, τὸν

ζωγραφίζει, καθὸ ποιητῆς, μὲ τὰ κομικώτερα καὶ ἀγυρτικώτερα πλάσματα τὸν παριστάνει ὡς τὸ πρωτότυπον ἀπεικόνισμα τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τῆς σοφίας τοῦ πανσόφου Θεοῦ! Αἰδῶς, ἄνθρωποι, αἰδῶς! εἴμεθα εἰς τὰ μέσα τοῦ 19' αἰῶνος· ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος προέβη εἰς τὸν φωτισμὸν του· αἱ ἡμέραι τῆς γοητείας παρήλθον, καὶ τὰ προσωπεῖα τῆς πλάνης πίπτουσι.

Δὲν θέλομεν ἐνασχοληθῆναι ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν περὶ τῆς παιδείας ἤτε τῶν διανοητικῶν δυνάμεων τοῦ Μαυροκορδάτου· εἰς ἄλλην περίστασιν θέλομεν κάμει τὰ παράλληλα τῶν πολιτικῶν τῆς Ἑλλάδος ἀνδρῶν ἀναγνωρίζομεν δὲ μόνον συμφώνως μὲ τὴν φιλοσοφικὴν ἐξήγησιν τοῦ Χρῆνου, ὅτι παιδεῖα ἐννοεῖται ἡ παιδεῖα ἡ συζηματικὴ, καὶ ὄχι ἡ ἐπιπόλαιος γνώρισις τῶν πρὸ ὀλίγου διδασκομένων εἰς τὴν κοινῶν μας κολυβογραμμάτων καὶ γλωσσῶν τινῶν.

Ὁ Μαυροκορδάτος, καθὼς καὶ ὅσοι τὸν γνωρίζουσιν ἐκ τοῦ πλησίον, δὲν δύνανται νὰ ἀρνηθῶσιν, ὅτι δὲν ἐδιδάχθη ποτὲ τί ἐπιστημονικῶς, καὶ ὅτι δὲν γνωρίζει κχιμίαν ἐπιστήμην, ἐδιδάχθη παιδίον, ὡς ὅλοι οἱ λόγιοι, οἱ φέροντες ἔτι εἰς Κωνσταντινούπολιν τοὺς μαύρους πύλους, τὰ κοινῶς λεγόμενα γραμματικὰ τοῦ Λασκάρους ἀπὸ τοὺς οἰκοδιδασκάλους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης; καὶ ἰδοὺ ὅλη ἡ Ἑλληνικὴ παιδεῖα του· ἐδιδάχθη καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν, καὶ ὀλίγον τὴν Τουρκικὴν· αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἐξωτερικὴ παιδεῖα του, κοινοτάτη σήμερον εἰς τοὺς παῖδας τῶν Ἑλλήνων.

Δὲν ἀποροῦμεν ὅθεν ἂν δὲν ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ ἔθνους ἄξιος ν' ἀντιπροσωπεύῃ τὸ πανεπιστήμιον, διότι ὅλη ἡ μνησθεῖσα παιδεῖα του δὲν ἀπαρτίζει τὸν ἐπισημόνα ἄνθρωπον, ὅποῦς πρέπει τῶντι νὰ εἶναι τοῦ Πανεπιστημίου ὁ βουλευτής. ἰ· θέλει εἶπη ὅτι δύναται νὰ καθῆσθαι ποτὲ ἐπὶ τῆς ἑδρας τοῦ πανεπιστημίου ὄχι νὰ διδάξῃ ἀλλὰ νὰ ὁμιλήσῃ ἀπλῶς περὶ μιᾶς οἰασθήποτε ἐπισημῆς; ὡς βουλευτῆς τοῦ πανεπιστημίου ἤθελεν ὁμοιάζεσθαι, ὅτι ὁμοιάζεν ὁ ναύτης Σκούρτης ὡς ἀρχιστράτηγος ὡτ

κατὰ τοῦ Ἰμβραήμη ἡρωϊκῶν ἐκείνων στρατευμάτων τῆς ξηρᾶς ἀλλὰ τοιαῦτα παρατράγωδα πράγματα ἐπαρουσίασε συνεχῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰς τὴν κοινωνίαν.

Ἐχθραζόμενος διὰ τῶν ὀργάνων του τοσοῦτους χρόνους ὡς ὁ διαυγέστατος φωστῆρ τοῦ ἔθνους, καὶ ἐξευτελίζων καὶ καταφρονῶν ὅλους τοὺς Ἕλληνας ὡς ἀμαθεῖς καὶ ἀγραμμάτους, ποῖον σύγγραμμά του, ποῖον πολιτικὸν λόγον του, ποῖον διανοητικὸν ἔργον του θέλει παρουσιάσει ὡς δεῖγμα τῆς πολυμαθείας του καὶ τῆς διανοητικῆς ἰκανότητός του; δύναται ὁ Μαυροκορδάτος νὰ ἀναβῆ ἐπὶ τοῦ βήματος, ὅχι ὡς βουλευτῆς πανεπιστημείου, ἀλλ' ὡς ἀπλοῦς βουλευτῆς, καὶ νὰ συζητήσῃ καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ μίαν πρότασιν, ἓνα νόμον; δύναται νὰ ἀναβῆ ἐπὶ τοῦ βήματος ὡς ὑπουργὸς διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ νομοσχέδια τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ θριαμβεύσῃ κατὰ τῶν ἀντιπάλων του ὡς ῥήτωρ, ὡς διαγωνίζονται ἀπὸ τῶν φωτεινῶν ἐκείνων βημάτων ἐνδόξως οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ διακρινόμενοι διὰ τὰ φῶτά των ἄνδρες τῶν ἄλλων συνταγματικῶν ἐθνῶν; Τὸ βῆμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ἐσχάτως διέκρεινε ὅλους ἐκείνους, ὅσοι δύνανται ὅπως οὖν νὰ τολμήσωσι διὰ νὰ τὸ ἀναβῶσιν ἀποτελεσματικῶς, καὶ ὁ Μαυροκορδάτος ἰσάκεις ἠναγκάσθη νὰ ἀναβῆ δὲν ἀνέβη, εἰμὴ διὰ νὰ μαρτυρήσῃ ὁ ἴδιος περὶ αὐτῆς τῆς μηδαμινότητός του.

Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα σκληροὶ· δὲν ἀπαιτοῦμεν, ἀπὸ τὸν Μαυροκορδάτον, οὔτε ἀπὸ κανένα ἄλλον, πράγματα ἀνώτερα τῶν δυνάμεών του, πράγματα ἅτινα δὲν ἔχει· ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἄς γνωρίζῃ ἕκαστος ἑαυτόν· ἄς παρουσιάζεται καθείς εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου τοιοῦτος, ὅποιος εἶναι· ἄς μὴ τολμᾷ νὰ καταφρονῇ καὶ νὰ ἀπατᾷ διὰ τῆς ἀγυρτίας τὴν κοινωνίαν, διότι ἐρχεται ἡ στιγμή, καὶ γίνεται οὕτω ἡ λύσις τοῦ δράματος, καὶ ἀνακαλύπτεται ἡ πλάνη, καὶ ὁ κολοῖδς γυμνώνεται καὶ μένει πάλιν κολοῖδς!